

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління структурою капіталу

за матеріалами приватного акціонерного товариства

«ТОДЕФ», м. Київ.

Студента
2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»
денної форми навчання

Пендуса
Владислава
Олександровича

Науковий керівник –
к.е.н., доцент

Гейдор
Алла Петрівна

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА..... 6

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПРАТ «ТОДЕФ» 12

2.1. Аналіз обсягу та структури капіталу підприємства 15

2.2. Характеристика напрямів використання капіталу підприємства..... 23

2.3. Оцінювання ефективності управління структурою капіталу підприємства. 29

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «ТОДЕФ» 40

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ 48

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 51

ДОДАТКИ..... 57

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасній економіці вкрай загострилася конкуренція і вельми важливу роль відіграє підвищення ефективності роботи підприємств та ефективне використання внутрішніх резервів. Далеко не останню роль в цьому відіграє оптимізація структури капіталу підприємства.

На думку вчених-економістів фінансова стабільність підприємства не може бути завжди стійкою, отже, порушується оптимальна структура капіталу (надлишок, недостача фінансових коштів). Формування оптимальної структури капіталу підприємства є один з найважливіших напрямків його фінансового менеджменту. Як показує практика, підприємства зазнають збитків і навіть процедури банкрутства в результаті неправильного формування структури капіталу. Структура капіталу підприємства може бути визначена різними способами, використанням, наприклад, коефіцієнтів фінансової стійкості, розрахунком середньозваженої вартості капіталу, граничної вартості капіталу. У кожній дії ставиться мета - це визначення правильної структури капіталу, досягнення цієї мети веде підприємство до фінансового благополуччя.

Питання сутності капіталу, його структури та методів управління неодноразово піднімалося в академічній літературі (найбільш повні огляди існуючих моделей і методів управління капіталом наведені в роботах М. Харріса, А. Рівіва і С. Майерса). Початковий етап розробки теорії фінансової структури капіталу пов'язаний з працями Дж. Вільямса і роботами Д. Дюрана. Основи теорії фінансування підприємства були закладені Ф. Модільяні і М. Міллером, на базі теорії яких зародилися компромісні теорії М. Бреннана, Є. Шварца, Х Леланда та інших дослідників.

Серед вітчизняних дослідників, що займаються даними питаннями необхідно відзначити Бандурка О.М., Гайдаєнко О.М., Єпіфанову І. Ю., Ковальчук Н.О., Кравченко О. О., Литвиненко А.О., Майбороду О. Є.,

Михайленко О.В., Олександренко І. В., Слободян Н.Г. та інших.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління структурою капіталу підприємства.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- розкрити теоретико-методичні основи управління структурою капіталу підприємства;
- проаналізувати обсяг та структуру капіталу підприємства;
- охарактеризувати напрями використання капіталу підприємства;
- оцінити ефективність управління структурою капіталу підприємства
- запропонувати напрями підвищення ефективності управління структурою капіталу ПрАТ «Тодеф».

Об'єктом дослідження є процес управління структурою капіталу підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти управління структурою капіталу підприємства.

Емпірична база дослідження. ПрАТ «Тодеф» є торговельне підприємство, що діє на роздрібному ринку продуктів харчування України з 1994 року. У 2019 році фінансово-господарська діяльність підприємства характеризувалася такими показниками: обсяг товарообороту – 24111,8 тис.грн., обсяг чистого прибутку – 2460,6 тис.грн.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою проведених у випускній кваліфікаційній роботі досліджень стали наукові концепції і теоретичні розробки провідних вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері управління капіталом. У процесі досліджень застосовувались методи: системного аналізу; методи індукції, дедукції, абстракції і формальної логіки; порівняння, групування, метод середніх величин; формалізація і моделювання.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти

України з питань державного регулювання діяльності підприємств за напрямками, які пов'язані з формуванням та використанням капіталу; а також офіційні статистичні матеріали і дані, зібрані під час спеціально проведених досліджень на ПрАТ «Годеф», зокрема фінансова та внутрішня управлінська звітність.

Публікації результатів випускної кваліфікаційної роботи. За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю на тему «Управління ефективністю закупівельної діяльності підприємства», яка увійшла у збірник наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінанси підприємства» (Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. - Ч. 1. - 370 с., с.370-377).

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення результатів проведеного дослідження спрямоване на підвищення ефективності управління структурою капіталу ПрАТ «Годеф».

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел літератури та додатків. Основний зміст роботи викладено на 48 сторінках комп'ютерного тексту, у тому числі 16 таблиць, 13 рисунків; 5 додатків на 8 сторінках, список використаних джерел охоплює 51 найменувань і займає 6 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день для здійснення успішного функціонування підприємству необхідні фінансові ресурси. Їх джерелами є фонди фінансових коштів, що залучаються для реалізації стратегії по досягненню поставлених цілей. Основне завдання підприємства полягає у формуванні оптимальної структури фінансових ресурсів, яка дозволила б успішно реалізувати стратегію, в кінцевому підсумку, максимізувати його ринкову вартість.

Сукупність джерел фінансування, що знаходяться в розпорядженні підприємства в певний момент часу, формує капітал. В економічній літературі зустрічається достатня кількість трактувань поняття «капітал», але вони не надають повного розуміння його змісту. Узагальнення існуючих підходів до трактування поняття «капітал підприємства» представлено в Додатку А.

У науковій літературі виділяють кілька підходів до визначення поняття «капітал» підприємства:

- 1) Економічний. Капітал розглядається як сукупність ресурсів, що визначаються у вигляді джерела доходів. Капітал - частина фінансових ресурсів, що авансується і інвестується у виробництво з метою отримання прибутку.
- 2) Бухгалтерський. Капітал розглядається нарівні з активом підприємства, представляється як інтерес власників компанії в його активах.
- 3) Обліково-аналітичний. Капітал представлений з боку напрямків вкладень і джерел формування.

У самому трактуванні поняття «капітал» проявляється його двоїстість. Капітал прийнято розглядати як грошову суму, що вкладається власником підприємства з кінцевою метою отримання прибутку. Крім того, він виступає як сукупність засобів виробництва (актив балансу) і як один з факторів виробництва. Поряд з іншими факторами, він повинен отримувати винагороду

пропорційно своєму внеску, тому за функціональною приналежністю розрізняють основний і оборотний капітал, а за джерелами коштів - власний і позиковий [50, с.36]. Класифікаційні ознаки капіталу узагальнено в Додатку Б.

Проблема формування і збільшення капіталу розглядається і з боку власників, державних органів, кредитних організацій, а також з боку фінансових служб підприємства, тому що неефективна політика управління капіталом може привести до зниження прибутковості підприємства.

Отже, капітал – це основний елемент виробництва, який виступає в різних формах. Як економічна категорія він володіє наступними ознаками:

1. Є один з основних факторів виробництва (капітал, земля, праця), що забезпечує діяльність підприємства.

2. Характеризує фінансові ресурси підприємства, що приносять дохід. Він може виступати відокремлено від виробничого фактора – у формі позикового капіталу, що забезпечує формування доходів підприємства не у виробничій (операційній), а у фінансовій (інвестиційній) сфері його діяльності.

3. Капітал - головне джерело формування добробуту його власників. Він забезпечує необхідний рівень цього добробуту, як у поточному періоді, так і в перспективі. Споживана в поточному періоді частина капіталу виходить з його складу, будучи спрямованої на задоволення поточних потреб його власників (тобто перестаючи виконувати функції капіталу). Накопичувальна частина покликана забезпечити задоволення потреб його власників у перспективному періоді, тобто формує рівень майбутнього їх добробуту [45, с.212].

4. Є головним вимірником ринкової вартості (власний капітал підприємства визначає обсяг чистих активів). Капітал використовується на придбання і оренду основних засобів, нематеріальних активів, на будівництво об'єктів виробничого та невиробничого призначення, закупівлю сировини, матеріалів, палива, енергії, оплату праці працівників підприємства, сплату податків, відсотків за кредити, дивідендів і т.д. Він може бути вкладений як в

довгострокові активи, так і оборотні (поточні) активи.

Як зазначає Борт О.В., «вибір підходу до управління капіталом підприємства залежить від багатьох чинників, серед яких можна виокремити об'єктивні та суб'єктивні. До об'єктивних можна віднести: доступність ресурсів на ринку позикового капіталу; податкову політику країни; галузеві особливості діяльності підприємства; стадію життєвого циклу, на якому знаходиться підприємство; кон'юнктуру ринку, на якому працює підприємство; стан фінансового і фондового ринків країни; доступ до ринків позикового капіталу інших країн; рівень рентабельності поточної діяльності; податкове навантаження на підприємство; ступінь концентрації акціонерного капіталу; стратегічні наміри підприємства» [5, с.2]. «До суб'єктивних чинників відносяться: особистісні характеристики менеджменту та власників; взаємовідносини між менеджментом і власниками; цілі менеджменту й власників та їх узгодженість» [5, с.2].

Завдання управління капіталом підприємства наведені на рис.1.1.

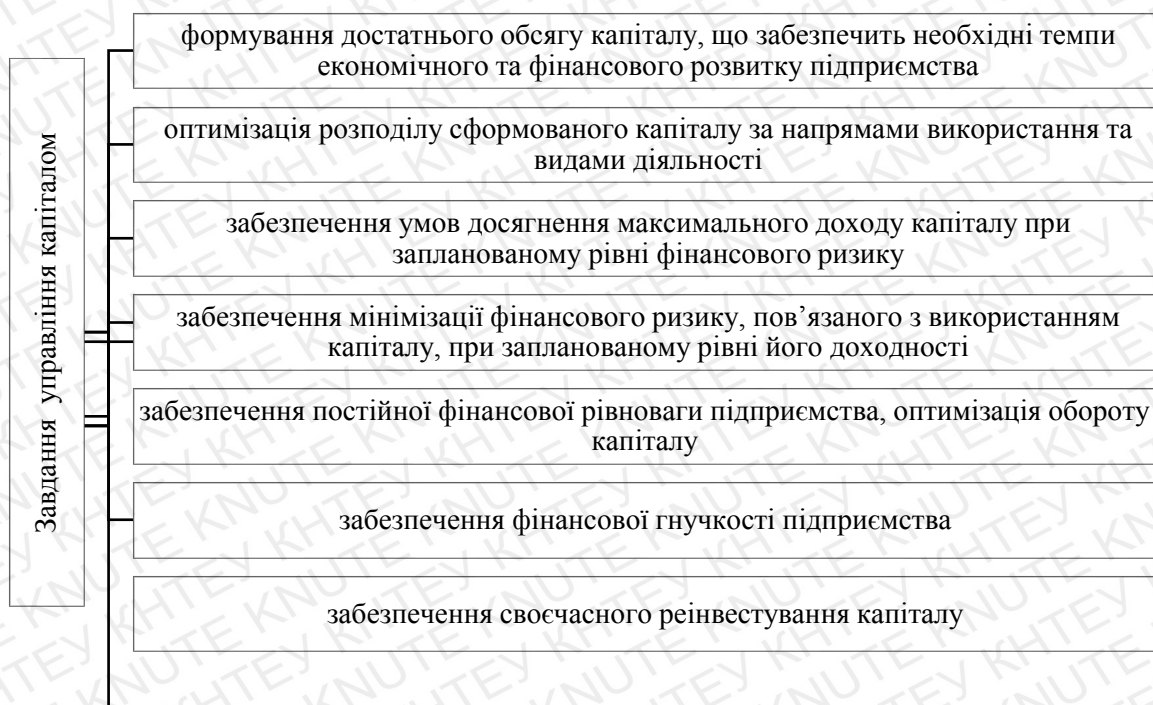

Рис.1.1. Завдання управління капіталом підприємства [10, с.163]

До структури механізму управління капіталом підприємства входять такі елементи, що наведені на рис.1.2.

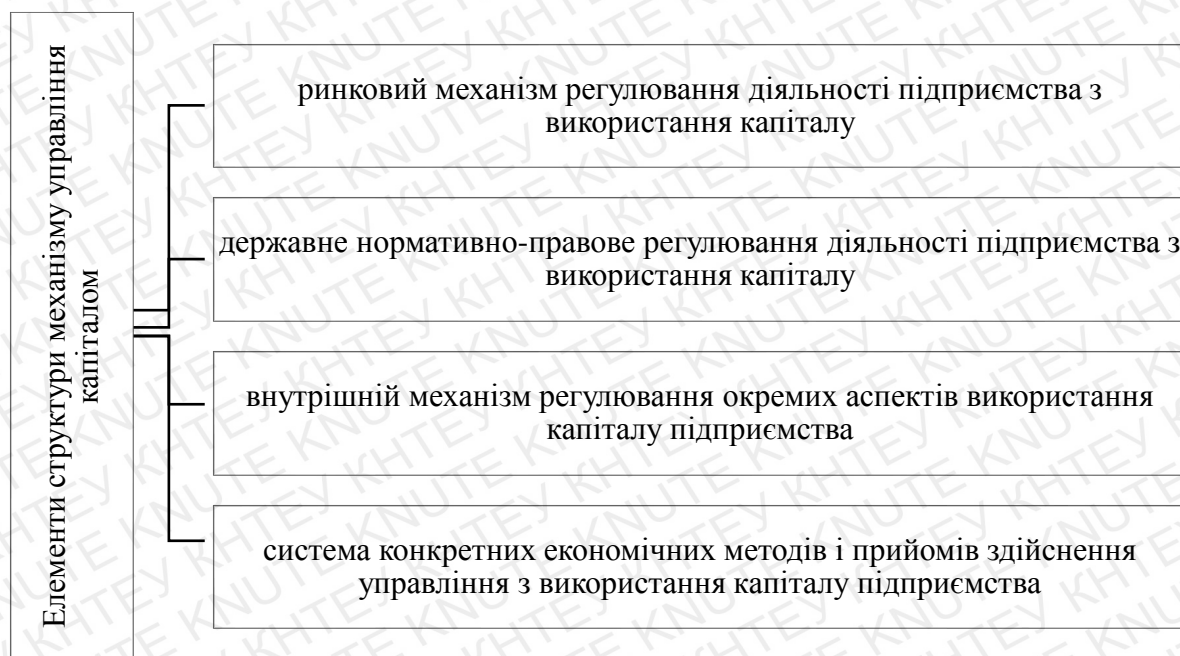

Рис.1.2. Структура механізму управління капіталом [16, с.225]

Основним завданням при управлінні капіталом підприємства є формування та підтримка його оптимальної структури, яка зможе найповніше забезпечити стратегічні цілі підприємства.

Існує три загальноприйнятих підходи до формування капіталу: консервативний, агресивний і компромісний (помірний). Основна відмінність полягає в пріоритетах при встановленні співвідношення ризик-прибутковість (рис.1.3).

Так, при консервативному підході пріоритет віддається скороченню ризиків ведення бізнесу, при агресивному – ефективності самої діяльності, а при помірному – досягнення компромісу, тобто знаходженню комбінації невисоких ризиків при достатньому рівні прибутковості. Згадані підходи щодо політики фінансування розрізняються пропорціями використання довгострокового і

короткострокового фінансування при покритті загальної потреби організації в капіталі.

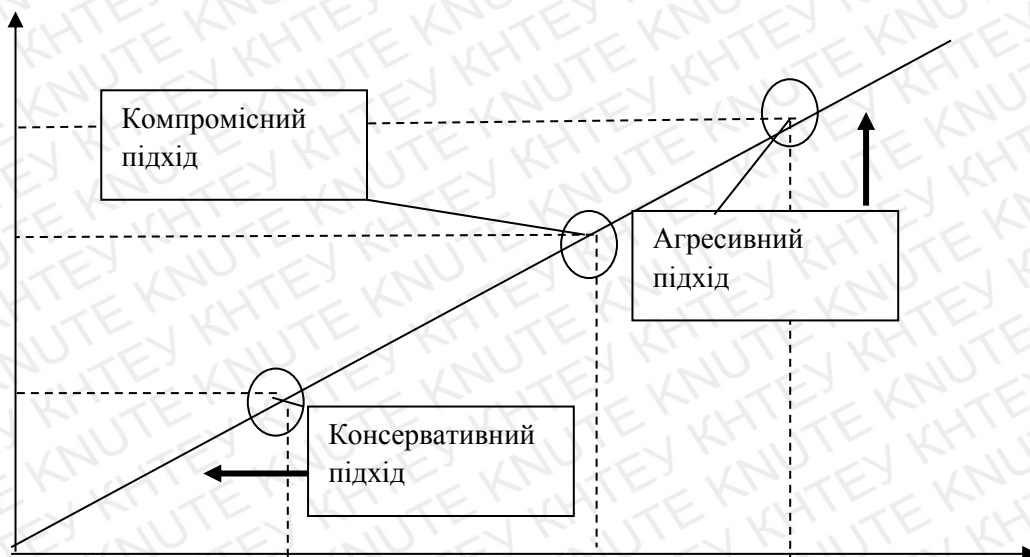

Рис.1.3. Підходи до формування капіталу підприємства [44, с.260]

Управління структурою капіталу нерозривно пов'язане з урахуванням особливостей кожної з складових власного і позикового капіталу, що мають певні переваги і недоліки, які необхідно враховувати при формуванні структури капіталу (табл.1.1).

Підприємство, яке спирається в своїй господарській діяльності виключно на власний капітал, має найвищу фінансову стійкість, однак при цьому воно не використовує фінансові можливості приросту прибутку на вкладений капітал, тим самим обмежуючи темпи свого розвитку. З іншого боку, використання позикового капіталу, забезпечуючи підприємству більш високий потенціал розвитку і розширення масштабів фінансово-господарської діяльності, сприяє збільшенню рентабельності капіталу, але при цьому підприємство стикається з істотним зростанням фінансових ризиків, з імовірністю банкрутства, що не слід не враховувати при виборі тієї чи іншої політики щодо формування структури капіталу [43, с.138].

Таблиця 1.1

Зіставлення позитивних і негативних наслідків використання підприємством власного і позикового капіталу [43]

Використання власного капіталу	
Переваги	Недоліки
1. Простота залучення. 2. Забезпечення фінансової стійкості підприємства, його платоспроможності в довгостроковому періоді, а також зниження ризику банкрутства. 3. Більш висока здатність генерувати прибуток, оскільки не потрібно виплачувати відсоток.	1. Обмеженість обсягу залучення в силу нестачі власних коштів. 2. Більш висока вартість залучених в порівнянні з альтернативними позиченими джерелами формування капіталу. 3. Виключається можливість росту рентабельності капіталу за рахунок залучення позичених джерел фінансування.
Використання позикового капіталу	
Переваги	Недоліки
1. Більші обсяги залучення, особливо при високому кредитному рейтингу підприємства, наявність забезпечення чи гарантії. 2. Можливість росту фінансового потенціалу підприємства при необхідності суттєвого розширення її активів і зростання масштабів господарської діяльності. 3. Здатність генерувати зростання коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок ефекту фінансового важіля.	1. Зростає ризик зниження фінансової стійкості та втрати платоспроможності. 2. Можливість банкрутства по рішенню суду в разі несплати боргу. 3. Зменшення розміру прибутку в зв'язку з необхідністю виплати відсотків, а також значна залежність вартості позиченого капіталу від кон'юнктури фінансового ринку та її коливання. 4. Складність процедури залучення в порівнянні з використанням власних коштів, оскільки перспектива отримання кредитних коштів залежить від рішення інших господарюючих суб'єктів (кредиторів)

Як зазначає Фощан В.В., «процес оптимізації структури капіталу підприємства повинен проводитися з урахуванням певних факторів: форми власності підприємства; індивідуальних особливостей кожного суб'єкта господарювання; організаційно-правового статусу; галузевої приналежності; розміру, виробничої та фінансової структури; стану фінансового ринку, на якому функціонує підприємство; рівня економічного розвитку держави. Кожен з цих факторів впливає на застосовувані оптимізаційні методи та підходи, специфіку формування структури капіталу підприємства, особливості здійснення ним фінансово-господарської діяльності, величину формування

структури капіталу та окремих її складових елементів, фінансове середовище, в якому функціонує підприємство, а також на оптимізаційну політику структури капіталу суб'єкта господарювання, оскільки вона є різною для розвинених країн, країн, що розвиваються та для країн з низьким рівнем розвитку економіки» [50].

Виділяють наступні етапи процесу управління структурою капіталу:

1. Підготовчий етап. Передбачає формулювання основних цілей діяльності підприємства на планований період і розробку стратегії їх досягнення. Крім того, здійснюється формування бюджету і визначення необхідних обсягів фінансування. Для чого вивчається алгоритм формування структури капіталу в минулому періоді, визначається співвідношення власних і позикових коштів, аналізуються наявні в розпорядженні підприємства джерела фінансування, а також розраховується величина фінансових ресурсів яких бракує.

Кредитори та інвестори підприємства аналізують його діяльність за попередні періоди. Після отримання заявки на видачу кредиту / позики в плановому періоді визначаються можливі обсяги коштів, умови і терміни кредиту / позики. Варто зазначити, що «оголошені (номінальні) відсоткові ставки за більшістю позик, наданих підприємствам, визначаються в результаті переговорів між позичальником і кредитором» [33, с. 141]. Тому на даному етапі важливо ставлення кредиторів і інвесторів до підприємства. Крім цього, кредитори варіюють відсоткові ставки і умови кредиту в залежності від багатьох факторів. Так, наприклад, «компанії-позичальнику доведеться погодитися на високу ставку залучення фінансових ресурсів, якщо у нього: коротка бізнес-історія; низький дохід (погані показники рентабельності, віддачі на капітал), немає можливості підтвердити доходи і прибуток; коротка або погана (з простроченими заборгованостями, оголошеними дефолтами і т. п.) кредитна історія» [23, с.43].

2. Формування структури капіталу в поточному періоді. Остаточна структура капіталу формується після отримання та аналізу інформації щодо усіх доступних для підприємства джерел фінансування.

При виборі джерела фінансування враховують його вплив на коефіцієнти структури капіталу, фінансові сигнали, рейтинг цінних паперів, податки і витрати підприємства [18, с.105]. Для цього розраховують планові показники діяльності, фінансові коефіцієнти і ризик залучення позикових коштів. Далі затверджується остаточна структура капіталу, що є оптимальною при заданих умовах. Для підтримки її оптимального стану вносяться корективи в залежності від мінливих умов функціонування підприємства.

3. Управління структурою капіталу. Політика залучення джерел фінансування повинна ґрунтуватися на гнучкому реагуванні на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, щоб здешевити залучені фінансові ресурси і підтримати оптимальність структури джерел.

4. Аналітичний етап. Включає оцінку діяльності підприємства. Проводиться аналіз показників і ефективності політики залучення капіталу в минулому періоді.

Багато підприємств консервативні при побудові структури капіталу. Однак доцільно враховувати макро- і мікроекономічні фактори, а також особливості залучення різних джерел капіталу на сучасному етапі розвитку економіки.

«В історичній перспективі підприємства мають тенденцію фінансувати свою діяльність відповідно до наміченої структури капіталу, однак, витрати на залучення позикових коштів, а також ряд інших факторів впливають на специфіку фінансування в кожному окремо взятому періоді» [11, с. 24].

Таким чином, структура капіталу – це важливий елемент при реалізації стратегії довгострокового функціонування підприємства, що відбиває

співвідношення основних елементів власного і позикового капіталу.

Вона визначається оптимальною тоді, коли врахований ряд критеріїв. В процесі функціонування підприємства структура капіталу повинна постійно адаптуватися в залежності від мінливих умов функціонування, тому головне завдання управління полягає в підтримці оптимальності структури капіталу.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПРАТ «ГОДЕФ»

2.1. Аналіз обсягу та структури капіталу підприємства

Приватне акціонерне товариство «Годеф» (ПрАТ «Годеф») є торговельне підприємство, що діє на роздрібному ринку продуктів харчування України з 1994 року. Основний вид діяльності ПрАТ «Годеф»: 47.11. Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами. Юридична адреса ПрАТ «Годеф»: 02222 м. Київ, просп. В. Маяковського, 43/2. Діяльність ПрАТ «Годеф» не ліцензується.

ПрАТ «Годеф» здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також веде статистичну звітність та подає її у встановленому порядку та обсязі органам державної статистики.

Організаційна структура управління підприємства ПрАТ «Годеф» є лінійно-функціональною (Додаток Г). В цілому організаційна структура даного підприємства забезпечує ефективну діяльність кожного напрямку діяльності, які регулюють і контролюють функціональні підрозділи підприємства.

Наведемо динаміку капіталу ПрАТ «Годеф» за 2017-2019 рр. у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка обсягу та складу капіталу ПрАТ «Годеф» за 2017-2019 рр., тис. грн.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Власний капітал	14434,6	16693,8	19154,4	2259,2	2460,6	15,65	14,74	32,7
Поточні зобов'язання і забезпечення	6553,7	8772,6	10365,5	2218,9	1592,9	33,86	18,16	58,16
Всього	20988,3	25466,4	29519,9	4478,1	4053,5	21,34	15,92	40,65

Основною метою будь-якого комерційного підприємства є досягнення

цілей, визначених власниками. Зазвичай вони полягають у генеруванні прибутку. Збільшення власного капіталу (на 32,7%) в 2017 - 2019 рр. свідчить як про досягнення цієї мети, так і про зміцнення фінансового потенціалу ПрАТ «Тодеф». Обсяг власного капіталу ПрАТ «Тодеф» дорівнює 19154,4 тис. грн. на кінець 2019 р. проти 14434,6 тис. грн. в 2017 р. (рис.2.1).

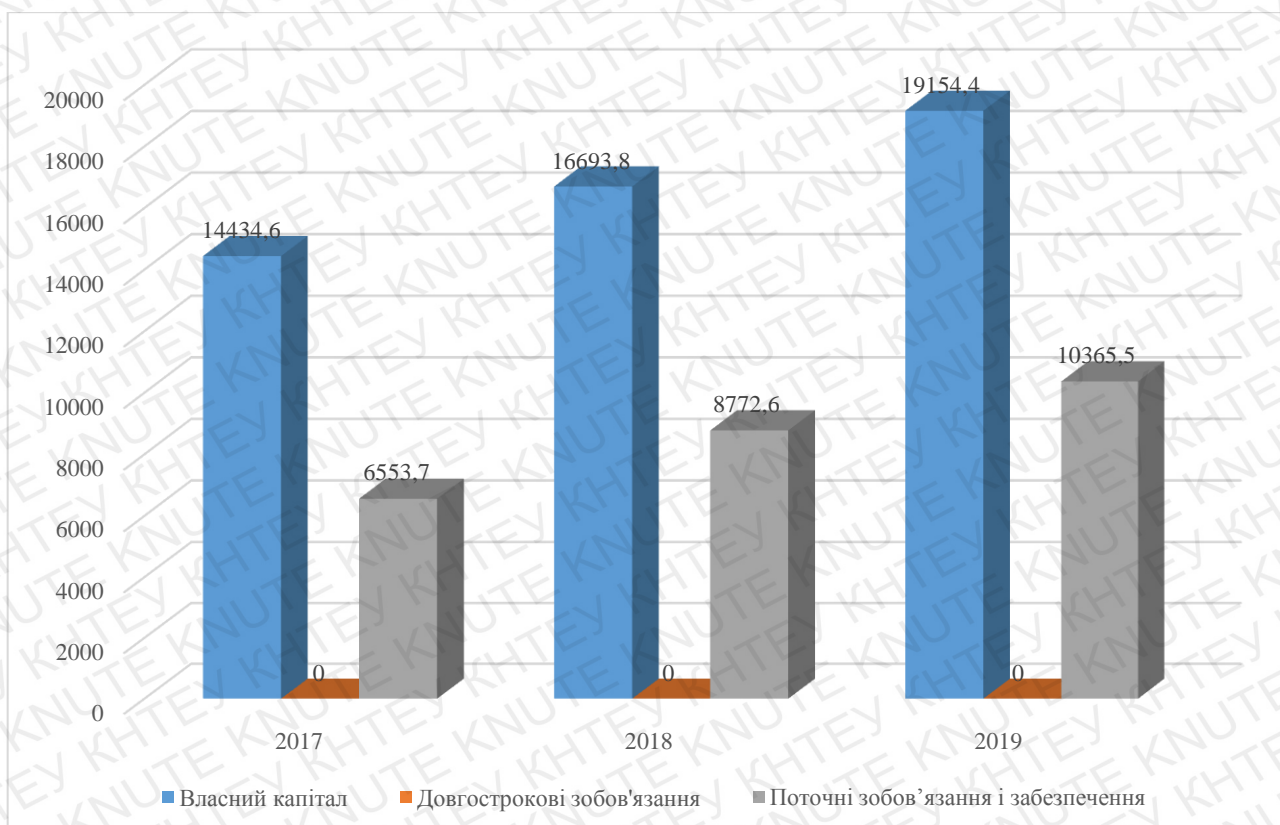

Рис. 2.1. Динаміка обсягу та складу капіталу ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр., тис. грн.

Загальний обсяг доступних джерел фінансування для формування активів підвищився на 40,65% протягом 2017 - 2019 рр. за рахунок власного капіталу (на 32,7%) і короткострокових зобов'язань (на 58,16%). Як результат, ПрАТ «Тодеф» стає більш фінансово маневреним, здатним проводити більш активну операційну і інвестиційну діяльність.

Капітал підприємства поділяється на власні та залучені засоби. Структура джерел формування майна ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр. наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Структура капіталу ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр., %

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Власний капітал	68,77	65,55	64,89	15,65	14,74	32,7
Поточні зобов'язання і забезпечення	31,23	34,45	35,11	33,86	18,16	58,16
Всього	100	100	100	21,34	15,92	40,65

Структура джерел фінансування активів формується під впливом вартості банківських кредитів на ринку, пропозицій товарного кредитування постачальниками, бажань власників, рішень менеджменту підприємства. В 2017 р. джерела фінансування ПрАТ «Тодеф» складаються з короткострокових зобов'язань (31,23%), довгострокових зобов'язань (0%), власного капіталу (68,77%) (рис.2.2).

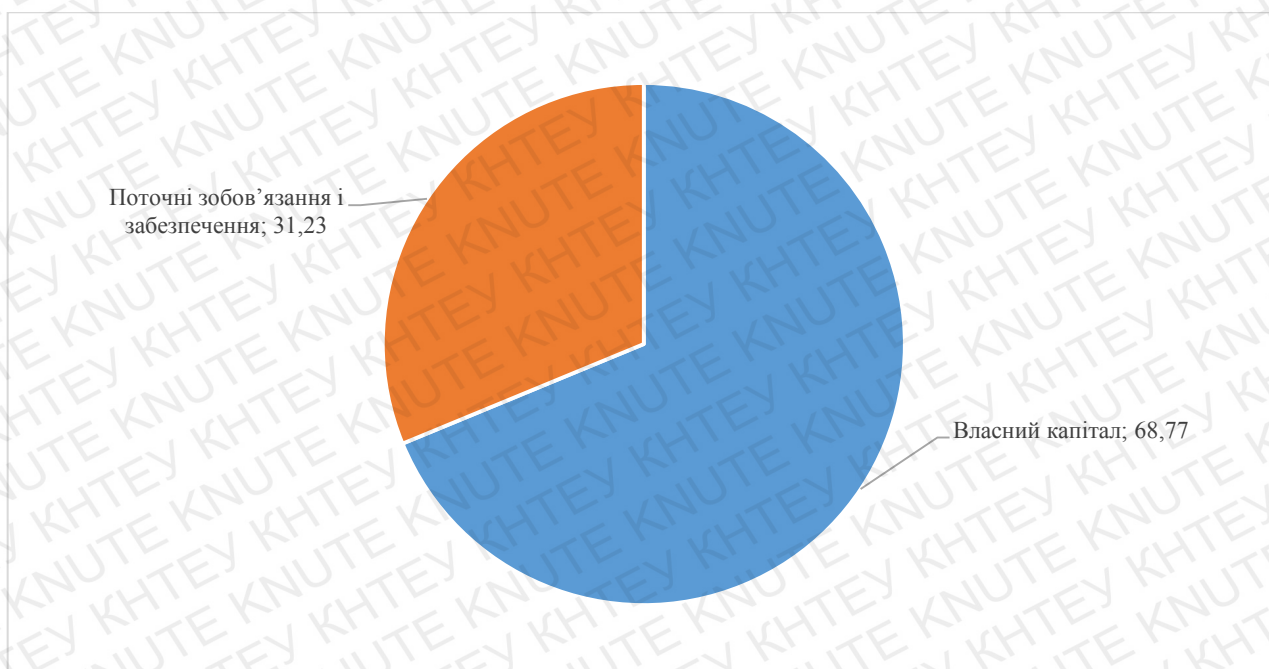

Рис. 2.2. Структура капіталу ПрАТ «Тодеф» у 2017 р.

Частка власного капіталу ПрАТ «Тодеф» в джерелах фінансування активів в 2017 р. була високою, що свідчить про низький ризик втрати свого капіталу кредиторами.

В 2018 р. джерела фінансування ПрАТ «Тодеф» складаються з короткострокових зобов'язань (34,45%), довгострокових зобов'язань (0%), власного капіталу (65,55%) (рис.2.3).

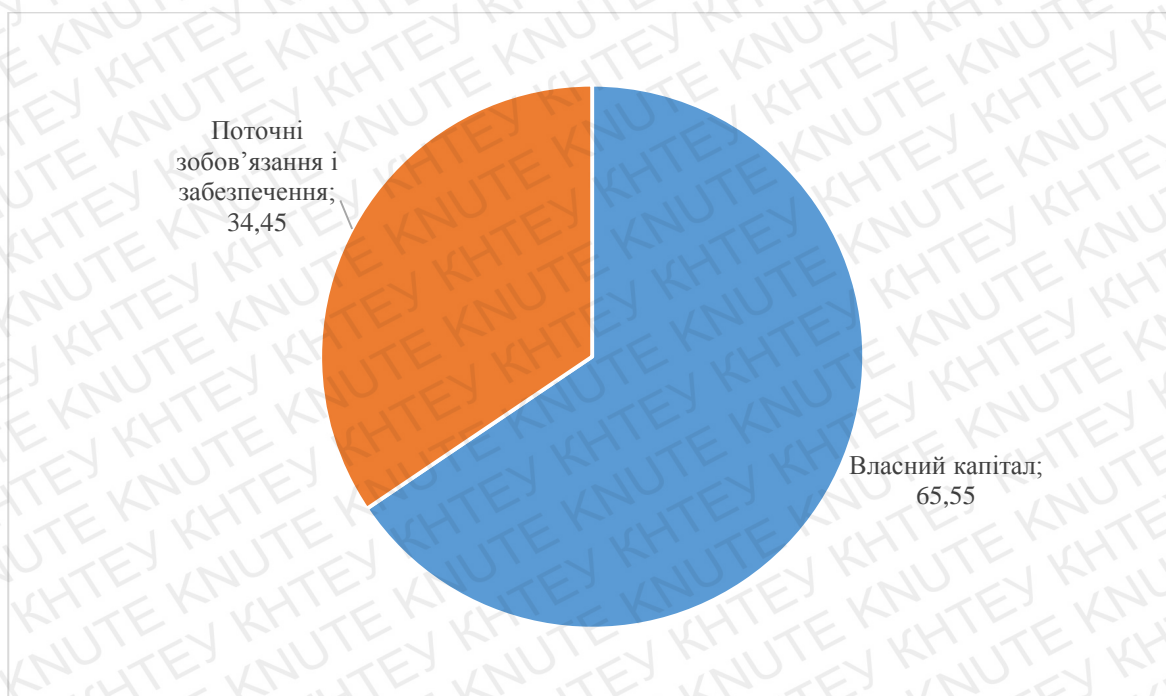

Рис. 2.3. Структура капіталу ПрАТ «Тодеф» у 2018 р.

Частка власного капіталу ПрАТ «Тодеф» в джерелах фінансування активів в 2018 р. також була високою, що свідчить про низький ризик втрати свого капіталу кредиторами.

На кінець 2019 р. джерела фінансування ПрАТ «Тодеф» склалися з короткострокових зобов'язань на 35,11%, з довгострокових зобов'язань на 0%, з власного капіталу на 64,89% (рис.2.3). Більшу частину джерел фінансування активів підприємства в 2019 р. складають власні, що знижує залежність від зовнішніх кредиторів. Крім цього, підприємство виглядає більш надійним позичальником, так як інтереси банку або інших партнерів підприємства захищені в разі банкрутства.

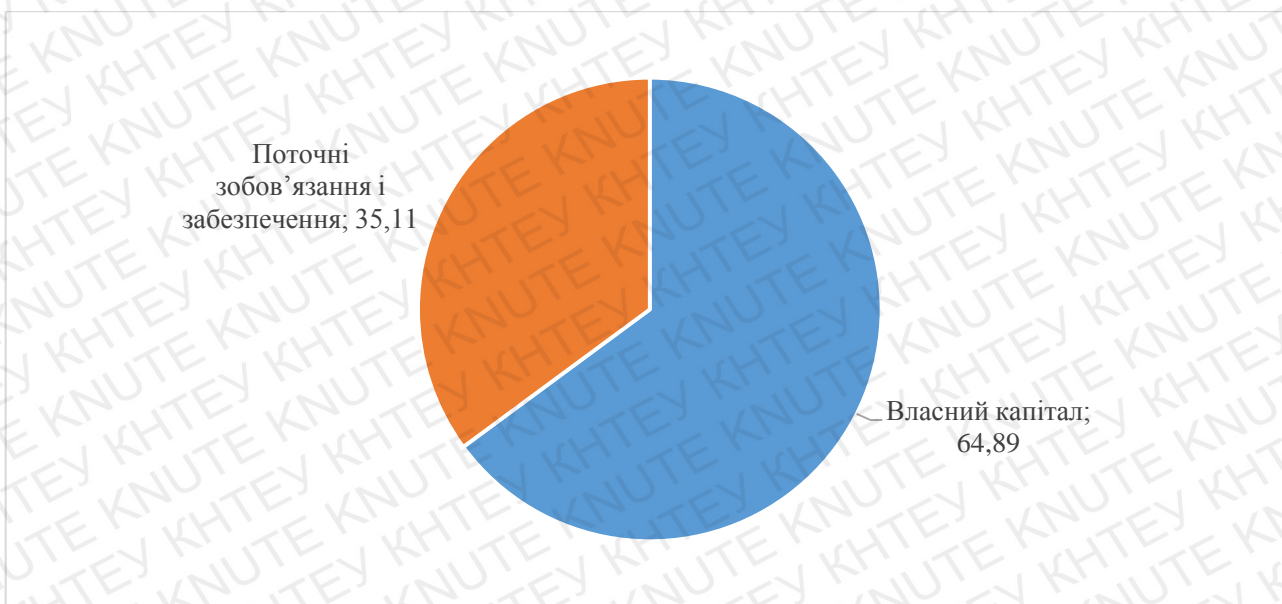

Рис. 2.4. Структура капіталу ПрАТ «Тодеф» у 2019 р.

Зростання залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів призводить до підвищення уразливості і боргового навантаження, але в той же час до більш повного використання наявного господарського, виробничого та збутового потенціалу підприємства. Тому, якщо ПрАТ «Тодеф» характеризується досить високою маржею, то доцільно і далі залучати додаткові фінансові ресурси для інтенсифікації основної діяльності. На поточний момент частка довгострокових і короткострокових позикових коштів становить 35,11%.

Власний капітал підприємства є важливою складовою усього капіталу. Розглянемо склад та динаміку власного капіталу ПрАТ «Тодеф» у 2017-2019 рр. (табл. 2.3).

Обсяг власного капіталу ПрАТ «Тодеф» дорівнює 19 154,4 тис. грн. на кінець 2019 р. проти 14 434,6 тис. грн. в 2017 р. Найбільш важливими факторами підвищення вартості власного капіталу ПрАТ «Тодеф» протягом 2017-2019 рр. був нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (+59,05%).

Стійкий обсяг резервного капіталу ПрАТ «Тодеф» підвищує довіру з боку різних господарських партнерів, наприклад, інвесторів, які придбали облигації

підприємства. Крім цього, кошти резервного фонду можуть використовуватися для покриття непередбачуваних збитків. Таким чином, поточна ситуація забезпечує стійке положення підприємства.

Таблиця 2.3

**Динаміка обсягу та складу власного капіталу ПрАТ «Тодеф»
за 2017-2019 рр., тис. грн.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Зареєстрований (пайовий) капітал	546,2	546,2	546,2	0	0	0	0	0
Додатковий капітал	5757,2	5757,2	5757,2	0	0	0	0	0
Резервний капітал	138,4	138,4	138,4	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	7992,8	10252	12712,6	2259,2	2460,6	28,27	24	59,05
Всього власний капітал	14434,6	16693,8	19154,4	2259,2	2460,6	15,65	14,74	32,7

ПрАТ «Тодеф» демонструє постійне збільшення фонду накопиченого прибутку, що дозволяє розвиватися, залучати додаткові кошти, а також поповнювати обіговий капітал. При цьому збільшення нерозподіленого прибутку на 59,05% протягом 2017-2019 рр. забезпечує підвищення незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансових ресурсів. Така динаміка вказує на якісно побудовані бізнес-процеси.

При здійсненні фінансування активів ПрАТ «Тодеф» в 2019 р. найважливішу роль відігравали такі елементи власного капіталу:

- додатковий капітал (частка дорівнює 19,5%);
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (частка дорівнює 43,06%).

ПрАТ «Тодеф» демонструє істотну частку нерозподіленого прибутку в

загальній структурі фінансування активів, що говорить про те, що компанії вдалося проводити ефективну діяльність протягом тривалого періоду часу, що і забезпечило приріст власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку.

В сучасних умовах практично не існує суб'єктів господарювання, які використовують у виробничій діяльності виключно власний капітал. Для фінансування господарської діяльності підприємства залучають фінансові ресурси на довгостроковій та короткостроковій основі. Розглянемо склад та динаміку залученого капіталу та його зміни у ПрАТ «Тодеф» (табл.2.4).

Таблиця 2.4

**Динаміка обсягу та складу позикового капіталу ПрАТ «Тодеф»
за 2017-2019 рр., тис. грн.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5713	8039,6	8910,8	2326,6	871,2	40,72	10,84	55,97
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	687,4	403,3	885,4	-284,1	482,1	-41,33	119,54	28,8
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	9,3	10	3,9	0,7	-6,1	7,53	-61	-58,06
Інші поточні зобов'язання	144	319,7	565,4	175,7	245,7	122,01	76,85	292,64
Всього поточні зобов'язання і забезпечення	6553,7	8772,6	10365,5	2218,9	1592,9	33,86	18,16	58,16

Найбільш важливими факторами підвищення вартості залучених джерел фінансування ПрАТ «Тодеф» протягом 2017-2019 рр. були:

- поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

(+55,97%)

- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (+28,8%);
- інші поточні зобов'язання (+292,64%).

Найбільш важливими факторами зниження вартості залучених джерел фінансування ПрАТ «Годеф» були:

- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці (-58,06%).

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги ПрАТ «Годеф» підвищується. Неможливо сформувавши однозначний висновок про вплив такого процесу на фінансове становище підприємства без додаткового аналізу управлінської звітності. Справа в тому, що товарне кредитування і відстрочка платежу є, зазвичай, дешевим джерелом фінансування, що дозволяє поповнити обіговий капітал. Однак постачальники можуть оцінювати ризик несвоєчасного погашення зобов'язань підприємством і підвищувати ціну, що негативно позначиться на собівартості вироблених товарів і послуг. Тому доцільно і далі використовувати товарні кредити і право відстрочки платежу за отриманими послугами, але з урахуванням інтересів постачальників.

В якості важливих елементів зобов'язань ПрАТ «Годеф» в 2019 р. слід виділити:

- поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (частка дорівнює 30,19%)
- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (частка дорівнює 3,0%)

Для підприємства важливо приділяти увагу відносинам з постачальниками та іншими кредиторами, так як кредиторська заборгованість формує істотну частку джерел фінансування активів. Важливо враховувати інтереси протилежної сторони, своєчасно виконувати зобов'язання згідно з

раніше досягнутими домовленостями, що дозволить знизити вартість такого джерела фінансування.

2.2. Характеристика напрямів використання капіталу підприємства

ПрАТ «Годеф» використовує капітал для покупки матеріалів, сировини, оплати праці співробітників, придбання необхідних основних засобів, тобто обладнання, транспортних засобів, направляє фінансові ресурси в різні інструменти фондового ринку для отримання пасивного доходу, застосовує доступні фінансові ресурси на інші напрямки для досягнення намічених цілей діяльності (рис.2.5).

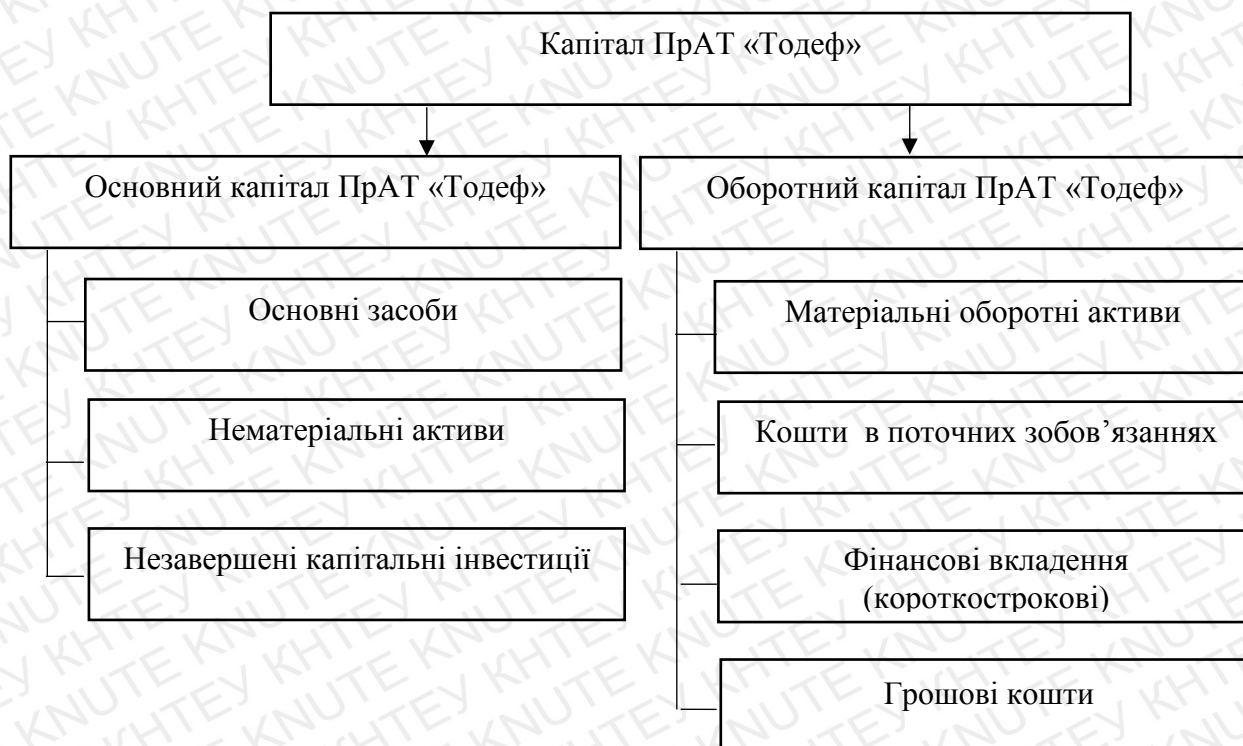

Рис.2.5. Напрями використання капіталу ПрАТ «Годеф»

Проведемо аналіз розміщення капіталу ПрАТ «Годеф» за 2017-2019 рр. Для цього скористаємося розділами «Необоротні активи» та «Оборотні активи» балансу підприємства, активи якого містить відомості про розміщення капіталу,

наявного в розпорядженні ПрАТ «Тодеф».

Динаміка обсягу та складу активів ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр. наведена в табл.2.5.

Таблиця 2.5

**Динаміка обсягу та складу активів ПрАТ «Тодеф»
за 2017-2019 рр., тис. грн.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Незавершені капітальні інвестиції	0	3077,1	5194,6	3077,1	2117,5	0	68,81	0
Основні засоби:	12723,9	12245,8	12541	-478,1	295,2	-3,76	2,41	-1,44
Довгострокові фінансові інвестиції	3077,1	0	0	-3077,1	0	-100	0	-100
<i>Всього необоротні активи</i>	<i>15801</i>	<i>15322,9</i>	<i>17735,6</i>	<i>-478,1</i>	<i>2412,7</i>	<i>-3,03</i>	<i>15,75</i>	<i>12,24</i>
Запаси	2,5	1,6	2,1	-0,9	0,5	-36	31,25	-16
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4309,8	5468,4	6932,7	1158,6	1464,3	26,88	26,78	60,86
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	347,9	110,8	6	-237,1	-104,8	-68,15	-94,58	-98,28
Інша поточна дебіторська заборгованість	4,1	4302,6	4395,7	4298,5	93,1	104841,46	2,16	107112,2
Гроші та їх еквіваленти	523	260,1	447,8	-262,9	187,7	-50,27	72,16	-14,38
<i>Всього оборотні активи</i>	<i>5187,3</i>	<i>10143,5</i>	<i>11784,3</i>	<i>4956,2</i>	<i>1640,8</i>	<i>95,54</i>	<i>16,18</i>	<i>127,18</i>
ВСЬОГО АКТИВИ	20988,3	25466,4	29519,9	4478,1	4053,5	21,34	15,92	40,65

Зростаюча сума активів ПрАТ «Тодеф» становила в 2019 р. 29519,9 тис.

грн. проти 20 988,3 тис. грн. в 2017 р. Як оборотні, так і необоротні активи вплинули на таку динаміку (приріст 40,65%). Перші збільшилися на 127,18%, в той час як останні на 12,24% в 2017 - 2019 рр.

Наступні елементи активів ПрАТ «Тодеф» здійснювали стимулюючий вплив на розмір загальної суми:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (+60,86%)
- інша поточна дебіторська заборгованість (+107112,2%)
- незавершені капітальні інвестиції (+5 194,6 тис. грн.)

Негативно впливали на суму такі елементи активів ПрАТ «Тодеф»:

- запаси (-16%)
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (-98,28%)
- гроші та їх еквіваленти (-14,38%)
- основні засоби: (-1,44%)
- довгострокові фінансові інвестиції (-100%)

Основні засоби ПрАТ «Тодеф» менш активно використовуються в щоденній діяльності компанії. Їх вартість скоротилася з 12723,9 тис. грн. в 2017 р. до 12541 тис. грн. в 2019 р. Фактори одночасного підвищення доходу від реалізації і зниження залучених основних засобів говорять про те, що ПрАТ «Тодеф» оптимізує поточну структуру наявного обладнання та інших основних засобів, що дозволяє вивільнити частину фінансових ресурсів, які загрузли в недостатньо продуктивних активах.

Зменшення довгострокових фінансових вкладень підприємства пов'язане з тим, що ПрАТ «Тодеф» нарощує свій дохід, а значить необхідно поповнити оборотні ресурси, що можна зробити, в тому числі, за рахунок зазначеного елемента активів.

Одночасне підвищення обсягу чистого доходу ПрАТ «Тодеф» і скорочення рівня запасів говорять про те, що підприємство використовує більш

ефективні методики, постійно шукає можливості вивільнення частини фінансових ресурсів, які загрузли в запасах. Як результат, такі фонди можна використовувати за альтернативними напрямками. В цілому ефективність управління запасами підвищується в 2017 - 2019 рр.

Хоча спостерігається підвищення обсягу дебіторської заборгованості за товарами та послугами більш швидкими темпами, ніж чистого доходу, все ж складно сформулювати однозначне ставлення до таких процесів. Дебіторська заборгованість за наданими товарами і послугами призводить до скорочення обсягу доступного оборотного капіталу підприємства, адже залишається менше ресурсів для покупки запасів, проведення активної маркетингової діяльності і так далі. З іншого боку, дебіторська заборгованість за наданими товарами і послугами може виступати інструментом стимулювання збуту. Якщо підприємство сформувало чіткий зв'язок, тобто надання додаткових товарних кредитів і права відстрочки платежів по послугах призводить до збільшення доходу, при цьому якість дебіторської заборгованості залишається високою, то доцільно і далі дотримуватися такої політики. В іншому випадку необхідно надавати право відстрочки лише надійним клієнтам з бездоганною історією співпраці.

Динаміка структури активів ПрАТ «Тодэф» за 2017-2019 рр. наведена в табл.2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка структури активів ПрАТ «Тодэф» за 2017-2019 рр., %

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
1	2	3	4	5	6	7
Незавершені капітальні інвестиції	0	12,08	17,6	12,08	5,52	17,6
Основні засоби:	60,62	48,09	42,48	-12,53	-5,61	-18,14
Довгострокові фінансові інвестиції	14,66	0	0	-14,66	0	-14,66
<i>Всього необоротні активи</i>	<i>75,28</i>	<i>60,17</i>	<i>60,08</i>	<i>-15,11</i>	<i>-0,09</i>	<i>-15,2</i>
Запаси	0,01	0,01	0,01	0	0	0

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4	5	6	7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	20,53	21,47	23,48	0,94	2,01	2,95
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,66	0,44	0,02	-1,22	-0,42	-1,64
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,02	16,9	14,89	16,88	-2,01	14,87
Гроші та їх еквіваленти	2,49	1,02	1,52	-1,47	0,5	-0,97
<i>Всього оборотні активи</i>	<i>24,72</i>	<i>39,83</i>	<i>39,92</i>	<i>15,11</i>	<i>0,09</i>	<i>15,2</i>
БАЛАНС	100	100	100	0	0	0

Активи ПрАТ «Тодеф» склалися в кінці 2017 р. на 75,28% з необоротних та 24,72% з оборотних. Важливими елементами оборотних активів ПрАТ «Тодеф» в 2017 р. були:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (частка дорівнює 20,53%)

Серед необоротних активів важливу роль в 2017 році відігравали:

- основні засоби: (частка дорівнює 60,62%)
- довгострокові фінансові інвестиції (частка дорівнює 14,66%)

На кінець 2019 р. активи сформовані на 60,08% з необоротних та 39,92% з оборотних (рис.2.6).

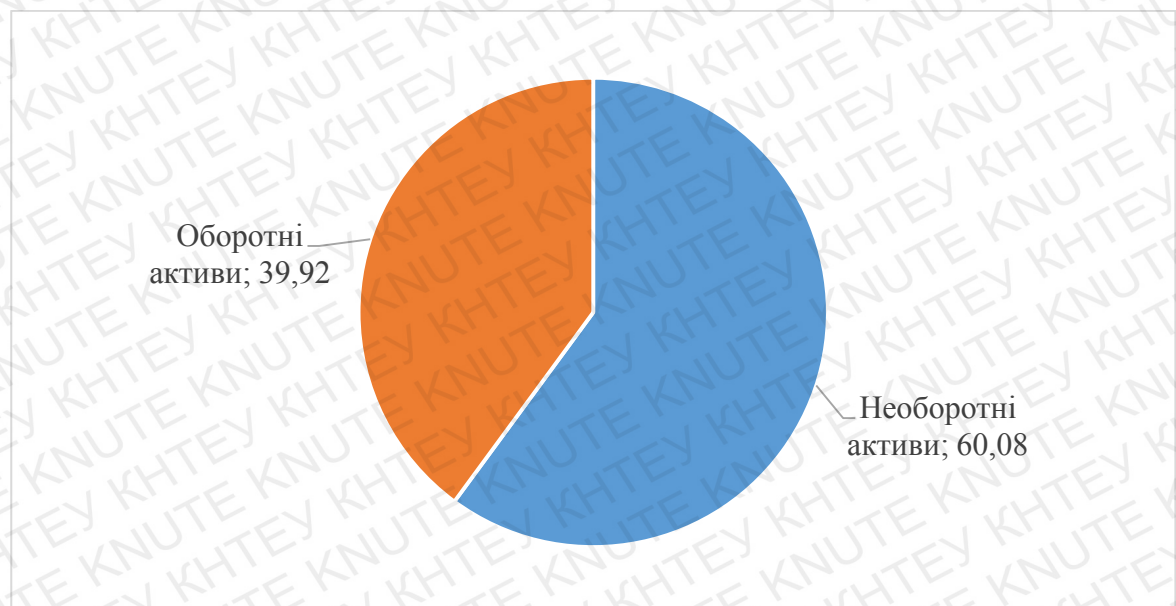

Рис.2.6. Структура активів ПрАТ «Тодеф» у 2019 р., %

Наступні оборотні активи займали відчутну частину в балансі підприємства в 2019 р.:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (частка дорівнює 23,48%)

- інша поточна дебіторська заборгованість (частка дорівнює 14,89%)

Важливими елементами необоротних активів на кінець 2019 р. були:

- незавершені капітальні інвестиції (частка дорівнює 17,6%)

- основні засоби: (частка дорівнює 42,48%)

У підприємства істотна частина фінансових ресурсів (42,48%) загрузла в основних засобах, які дозволяють створювати товари і послуги. Це означає, що в разі зміни ринкової кон'юнктури, зниження попиту на основні товари і послуги, ПрАТ «Тодеф» не зможе швидко перебудувати свої виробничі і збутові процеси для адаптації. З іншого боку, це дещо знижує ризик зупинки діяльності через нездатність оплатити оренду за наступний місяць.

Підприємству важливо впровадити системну політику управління відносинами з клієнтами, які відволікають значну частину капіталу підприємства. Про це свідчить частка дебіторської заборгованості 23,48%, основу якої становлять саме товарні кредити клієнтам і надані права відстрочки за отриманими послугами. Важливо відстежувати якість такої заборгованості, що дозволить отримати прогнозований фінансовий результат в кінці року.

ПрАТ «Тодеф» характеризується низькою фінансовою гнучкістю, так як частка необоротних активів є суттєвою, хоча і знижується. Таким чином, якщо знизиться попит на продукцію і послуги підприємства, то необхідний суттєвий період часу для того, щоб реалізувати на ринку непродуктивні необоротні активи і направити виручені кошти в більш привабливі напрямки.

2.3. Оцінювання ефективності управління структурою капіталу підприємства

Капітал підприємства є головним вимірником його ринкової вартості, що залежить як від об'єктивних чинників (масштабу цін в економіці країни і ряду макроекономічних показників), так і суб'єктивних чинників (наприклад, найпростішого – облікової політики самого підприємства).

Забезпечення ефективної діяльності та прибутковості підприємства є основними завданнями капіталу. Окрім цього, капітал підприємства забезпечує виконання основних його функцій та завдань. Для успішного здійснення своєї діяльності підприємства мають бути достатньо забезпеченими фінансовими ресурсами.

Проведемо оцінку ліквідності балансу ПрАТ «Тодєф» за 2017-2019 рр. в табл.2.7.

Таблиця 2.7

Оцінка ліквідності балансу ПрАТ «Тодєф» у 2017 - 2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
A1 (грошові кошти і поточні фінансові інвестиції)	523	260,1	447,8	-262,9	187,7	-50,27
A2 (короткострокова дебіторська заборгованість)	4661,8	9881,8	11334,4	5220	1452,6	111,97
A3 (запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів)	2,5	1,6	2,1	-0,9	0,5	-36
A4 (необоротні активи)	15801	15322,9	17735,6	-478,1	2412,7	-3,03
П1 (поточна кредиторська заборгованість)	6409,7	8452,9	9800,1	2043,2	1347,2	31,88
П2 (короткострокові кредити банків, доходи майбутніх періодів, інші поточні зобов'язання)	144	319,7	565,4	175,7	245,7	122,01
П4 (власний капітал та інше)	14434,6	16693,8	19154,4	2259,2	2460,6	15,65
A1-П1	-5886,7	-8192,8	-9352,3	-2306,1	-1159,5	39,17
A2-П2	4517,8	9562,1	10769	5044,3	1206,9	111,65
A3-П3	2,5	1,6	2,1	-0,9	0,5	-36
A4-П4	1366,4	-1370,9	-1418,8	-2737,3	-47,9	-200,33
ΔAП1 = A1-П1	-5886,7	-8192,8	-9352,3	-2306,1	-1159,5	39,17
ΔAП2=A2-П2 +ΔAП1	-1368,9	1369,3	1416,7	2738,2	47,4	-200,03
ΔAП3=A3-П3 + ΔAП2	-1366,4	1370,9	1418,8	2737,3	47,9	-200,33

Підвищений ризик втрати платоспроможності ПрАТ «Тодеф» спостерігається в перспективі до 1 місяця, адже активи і пасиви першої групи не є збалансованими. У компанії на 9352,3 тис. менше найбільш ліквідних активів, ніж найбільш термінових зобов'язань. Для вирішення такої ситуації необхідно залучати банківське короткострокове фінансування, використовувати інші інструменти заповнення нестачі фінансових ресурсів. З іншого боку, по інших групах активів і пасивів спостерігається прийнятна ситуація, а це говорить про те, що в перспективі більше 2 місяців ризик втрати ліквідності є мінімальним.

Щоб краще зрозуміти здатність компанії своєчасно відповідати за зобов'язаннями перед постачальниками і кредиторами, співробітниками, іншими сторонами, доцільно більш детально вивчити показники ліквідності (табл.2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Тодеф» за 2017 - 2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,79	1,16	1,14	0,37	-0,02	0,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,79	1,16	1,14	0,37	-0,02	0,35
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,03	0,04	-0,05	0,01	-0,04
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	0,73	1,17	1,16	0,44	-0,01	0,43

ПрАТ «Тодеф» працює в напрямку зниження короткострокових ризиків протягом 2017 - 2019 рр., тому управлінці вживають заходів щодо забезпечення збалансованості короткострокових джерел фінансування і оборотних активів. Про це свідчить збільшення індикатора поточної ліквідності з 0,79 гривень до 1,14. Якщо зіставити його з нормативним (≥ 2), то можна зробити висновок, що у підприємства можуть виникнути проблеми з погашенням зобов'язань перед

постачальниками матеріальних ресурсів, послуг, фінансових ресурсів і так далі.

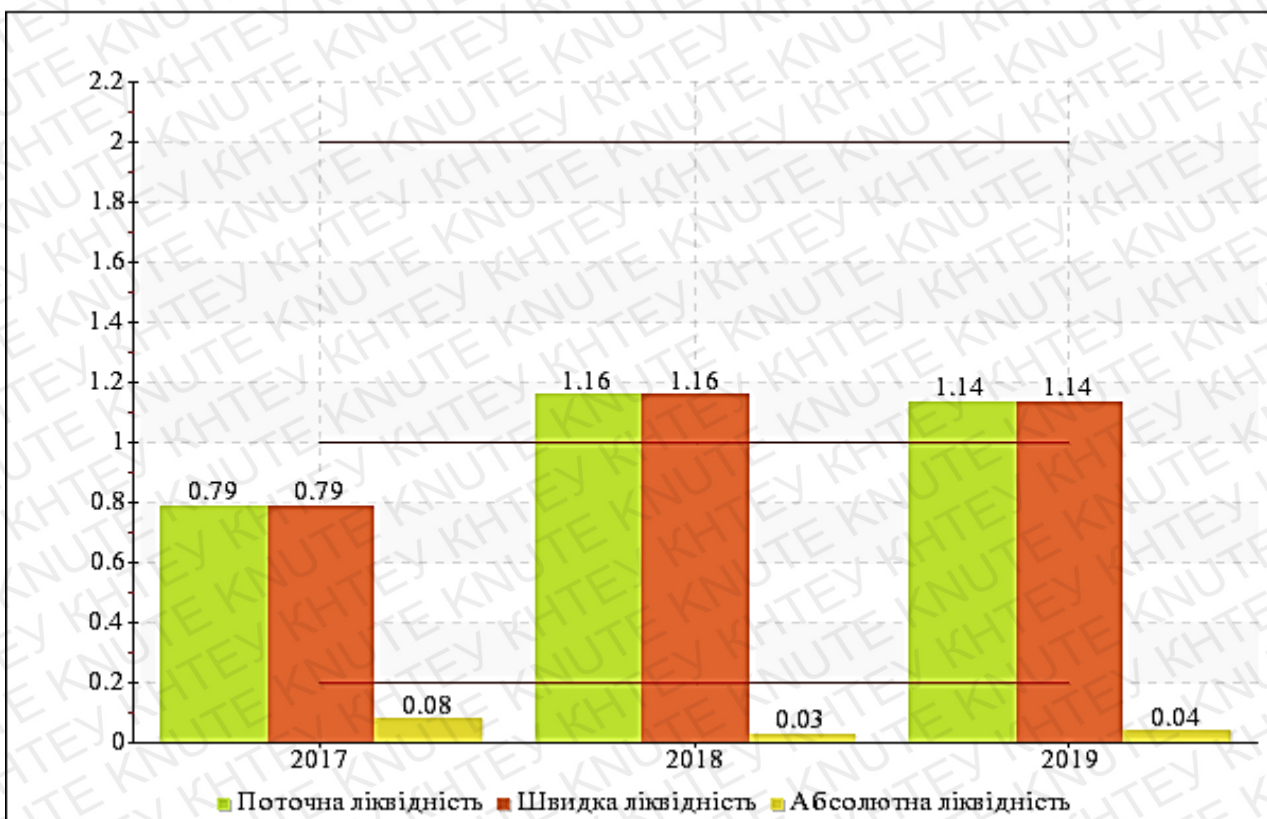

Рис. 2.7. Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Тодєф» за 2017-2019 рр.

ПрАТ «Тодєф» мало можливість погасити 79% своїх поточних зобов'язань протягом трьох-шести місяців з моменту першої звітної дати (2017 р.).

Що ж стосується значення показника на останню звітну дату (2019 р.), то воно знаходиться в нормативних межах, адже на кожен одиницю короткострокових зобов'язань у підприємства було 1,14 гривень оборотних активів, які можна було б швидко реалізувати на ринку і перетворити в грошову форму.

Ризик несвоєчасного виконання зобов'язань ПрАТ «Тодєф» протягом найближчого місяця був відчутним, адже у підприємства було грошових коштів в розмірі 4% від загальної суми поточних зобов'язань в 2019 р. Таке значення є низьким по відношенню до нормативного.

Зіставляючи значення поточної дебіторської і кредиторської

заборгованості, можна відзначити, що ПрАТ «Годеф» фінансує своїх дебіторів за рахунок постачальників в 2019 р., крім цього, відволікається частина обігового капіталу підприємства. На кожну одиницю кредиторської заборгованості припадає 1,16 гривень дебіторської. Однак така ситуація не є однозначно поганою, тому що якщо така політика дозволяє нарощувати обсяг виручки, то доцільно і далі використовувати власний капітал для надання права відстрочки платежу клієнтам. Часто це є більш важливим, ніж знижка на товар.

Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Годеф» за 2017 - 2019 рр. наведена в табл.2.9.

Таблиця 2.9

**Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Годеф»
за 2017 - 2019 рр.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Власні обігові кошти, тис. грн.	- 1366,4	1370,9	1418,8	2737,3	47,9	2785,2
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0,26	0,14	0,12	0,4	-0,02	0,38
Маневреність власних оборотних коштів	-0,38	0,19	0,32	0,57	0,13	0,7
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	- 546,56	856,81	675,62	1403,37	-181,19	1222,18
Коефіцієнт фінансової автономії	0,69	0,66	0,65	-0,03	-0,01	-0,04
Коефіцієнт фінансової залежності	1,45	1,53	1,54	0,08	0,01	0,09
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,45	0,53	0,54	0,08	0,01	0,09
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,09	0,08	0,07	0,17	-0,01	0,16
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	1	0	0	0
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,69	0,66	0,65	-0,03	-0,01	-0,04
Коефіцієнт мобільності активів	0,33	0,66	0,66	0,33	0	0,33

ПрАТ «Годеф» сформувало в 2019 р. власні оборотні кошти (1418,8 тис. грн.), які можна використовувати для фінансування частини запасів, необхідних

в операційному процесі; дебіторської заборгованості, яка виникає в процесі виробництва і збуту; інших оборотних активів. Обсяг цих коштів збільшився на 2 785,2 тис. грн. за 2017 - 2019 рр.

Управлінці ПрАТ «Тодеф» забезпечили високу фінансову гнучкість підприємства, так як відчутна частина оборотного капіталу створена за рахунок коштів власників. Як результат, підприємство менше залежить від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. 12% оборотних активів припадає на власні оборотні кошти в 2019 р.

Власні обігові кошти характеризуються прийнятним рівнем маневреності, що відображає відповідний коефіцієнт (0,32) в 2019 р..

Для підприємства вкрай важливо мати можливість формувати необхідні запаси матеріальних ресурсів, які потім використовуються у виробничому процесі і процесі надання послуг. Якщо виникають перебої з поставками, то це загрожує як виконанню виробничої програми, так і іміджу ПрАТ «Тодеф». Високе значення показника забезпечення запасів власними обіговими коштами (67562% в 2019 р.) говорить про те, що ризик виникнення таких перебоїв є мінімальним. Крім цього, спостерігається зниження ризику формування недостатнього запасу матеріалів, сировини та інших ресурсів протягом періоду 2017 - 2019 рр., що призвело б до тимчасової зупинки операційної діяльності ПрАТ «Тодеф». Про це говорить зростання частки власних обігових коштів в запасах на 1222,18 процентних пунктів.

Вчені та практики виділяють дві основні групи показників фінансової стійкості. Перша, яка розглядалася вище, враховує обсяг власних обігових коштів. Друга ж група показників відображає співвідношення між зобов'язаннями та власним капіталом компанії.

ПрАТ «Тодеф» в 2019 р. здатне самостійно профінансувати істотну частку необхідних активів, а саме 65%. Той факт, що відповідний показник скорочується на 0,04, говорить про зниження довіри до підприємства з боку

учасників фінансового ринку, постачальників матеріальних ресурсів і послуг. Незважаючи на це, якщо підприємство втратить платоспроможність і збанкрутує, то висока частка власного капіталу дозволить погасити більшу частину зобов'язань.

Виходячи з такої логіки, показник фінансового левериджу і фінансової залежності ПрАТ «Тодеф» в 2019 р. також знаходиться в нормативних межах і фіксує низьку залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. Доцільно і надалі стежити за дотриманням прийняттого співвідношення між власним капіталом і позиковими засобами, що дозволяє отримати кращу оцінку кредитоспроможності, а значить і скоротити витрати, пов'язані із залученням додаткових фінансових ресурсів на платній основі. На кожен гривню власного капіталу ПрАТ «Тодеф» припадає 1,54 гривень пасивів. У ПрАТ «Тодеф» було на момент складання звітності 0,54 гривень зобов'язань на кожен гривню власного.

Індикатор маневреності власного капіталу свідчить про високий рівень фінансової гнучкості цього джерела фінансування активів підприємства. На кінець 2019 р. значення дорівнює 7%.

У своїй політиці залучення зобов'язань в якості джерел фінансування, як можна судити із показника короткострокової заборгованості, підприємство робить акцент на короткострокових боргах, що дозволяє залишатися більш маневреним, залучати і платити за кошти лише в разі потреби. З іншого боку, якщо підприємству буде обмежено доступ до такої короткострокової заборгованості, то воно не зможе забезпечити стійкість господарських процесів. Поточні зобов'язання формували 100% зобов'язань в 2019 р. У ПрАТ «Тодеф» було на момент складання звітності 0,54 гривень зобов'язань на кожен гривню власного.

Якщо індикатор автономії враховує вартість власного капіталу, то загальний коефіцієнт фінансової стійкості розраховується з додатковим

елементом у вигляді довгострокових зобов'язань ПрАТ «Тодеф». Значення цього показника в 2019 р. в розмірі 65% говорить про те, що ризик зупинки діяльності через недостатній обсяг короткострокових зобов'язань є високим протягом найближчого року.

Структура активів ПрАТ «Тодеф» в 2019 р. вказує на низький рівень адаптивності, так як в разі необхідності підприємство не зможе швидко перебудувати свої бізнес-процеси, вивільнити фінансові ресурси з тих активів, які не є перспективними і недостатньо продуктивними в мінливих умовах, з іншого боку, направити їх згідно з оновленою політикою формування активів. На кожен гривню необоротних активів було 0,66 гривень оборотних активів.

Розглянемо показники рентабельності ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр. (табл.2.10).

Індикатор рентабельності активів ПрАТ «Тодеф» показує, що на кожен гривню, котра використовується для фінансування активів ПрАТ «Тодеф», було сформовано чистого прибутку в розмірі 8,95 копійок в 2019 р.

Рівень прибутковості активів знаходиться вище, ніж інфляція в країні, тому можна стверджувати, що відбувається підвищення реальної вартості залучених в господарський процес активів підприємства. Таким чином, менеджмент здатен ефективно використовувати обмежені фінансові ресурси для досягнення цілей зростання і розвитку підприємства.

Відповідно, в 2019 р. рівень окупності активів ПрАТ «Тодеф» дорівнює 11,17 років.

Важливим показником є рентабельність власного капіталу, який відображає ефективність роботи компанії з точки зору власників або потенційних інвесторів. Кожна гривня капіталу власників в 2019 р. забезпечила їм 13,73 копійок чистого прибутку. Підприємство забезпечувало підвищення добробуту і поліпшення матеріального становища власників, про що свідчить високе значення індикатора рентабельності власного капіталу.

Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Тодеф» за 2017-2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Рентабельність (пасивів) активів (чистий прибуток в чисельнику), %	-	9,73	8,95	-	-0,78	-
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТ в чисельнику), %	-	11,86	10,89	-	-0,97	-
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТДА в чисельнику), %	-	11,86	10,89	-	-0,97	-
Рентабельність власного капіталу, %	-	14,52	13,73	-	-0,79	-
Рентабельність виробничих фондів, %	-	18,1	19,85	-	1,75	-
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	5,69	10,02	10,2	4,33	0,18	4,51
Коефіцієнт реінвестування, %	-	100	100	-	0	-
Коефіцієнт стійкості економічного зростання, %	-	13,53	12,85	-	-0,68	-
Період окупності активів	-	10,28	11,17	-	0,89	-
Період окупності власного капіталу	-	6,89	7,28	-	0,39	-

Як результат, термін, протягом якого капітал власників при збереженні поточної рентабельності власного капіталу окупиться, становить 7,28 років.

Про ефективність використання виробничих активів ПрАТ «Тодеф» в операційному процесі свідчить відповідний індикатор рентабельності. Його значення в 2019 р. становило 19,85% , що на 1,75 процентних пункти більше значення на кінець 2017 р.

Той факт, що в 2019 р. ПрАТ «Тодеф» не змогло домогтися додатньої операційної рентабельності, говорить про нездатність ефективно управляти операційними витратами. Важливо шукати можливості для їх подальшого скорочення. Рівень операційної маржі ПрАТ «Тодеф» залишався стійким в 2017 - 2019 рр.

Власники розглядають підприємство як перспективний актив, здатний в майбутньому генерувати їм прибуток, тому вони вважають за краще реінвестувати істотну частину заробленого протягом 2019 р. назад в діяльність компанії, тим самим забезпечуючи її додатковими фондами для подальшого

розширення. Однак значення індикатора вище одиниці, а значить діють і інші чинники на таку динаміку.

Динаміка інших показників платоспроможності ПрАТ «Годеф», що ґрунтуються на достатності грошового потоку наведена в табл.2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка інших показників платоспроможності ПрАТ «Годеф», що ґрунтуються на достатності грошового потоку

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
Загальний ступінь платоспроможності, міс.	3,87	4,67	5,16	0,8	0,49	1,29
Коефіцієнт заборгованості за кредиторською заборгованістю, міс.	3,78	4,5	4,88	0,72	0,38	1,1

Підприємству потрібен час тривалістю 5,16 місяців для погашення поточних і довгострокових зобов'язань за рахунок одержаних грошей від продажу товарів і послуг ПрАТ «Годеф». Виявлене зростання показника на 1,29 місяців вказує на деяке скорочення загальної платоспроможності.

Виявлено ризик підвищення вартості матеріальних ресурсів, послуг, що пов'язано зі зниженням платоспроможності ПрАТ «Годеф» за кредиторською заборгованістю протягом 2017 - 2019 рр. Для виконання своїх зобов'язань підприємству потрібно на 1,1 місяців більше.

Розрахуємо показник економічної доданої вартості (EVA), що дозволяє проводити оцінку поточних і майбутніх перспектив розвитку підприємства (табл. 2.12).

Показник $EVA > 0$ свідчить про зростання ринкової вартості підприємства ПрАТ «Годеф» над балансовою вартістю чистих активів, що стимулює подальші наміри внесення власником коштів у підприємство.

Таблиця 2.12

**Динаміка формування економічної доданої вартості (EVA) ПрАТ
«Годеф» за 2017-2019 рр.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		
				2017 / 2018	2018 / 2019	2017 / 2019
WACC, %	5,6%	5,4%	5,4%	-0,20%	0,00%	-0,20%
Чистий прибуток, тис.грн	20339,9	22542,1	24111,8	2202,2	1569,7	3771,9
Власний капітал, тис.грн	14434,6	16693,8	19154,4	2259,2	2460,6	4719,8
Довгострокові зобов'язання, тис.грн	0	0	0	0	0	0
EVA	19531,6	21640,6	23077,5	2109	1436,9	3545,9

Визначимо модель фінансування активів ПрАТ «Годеф». Дані для визначення моделі фінансування активів ПрАТ «Годеф» в 2019 р. представлені в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

**Дані для визначення моделі фінансування активів ПрАТ «Годеф» у
2019 р.**

Показник	Значення
Чистий прибуток, тис.грн.	2460,6
Власний капітал, тис.грн.	19154,4
Довгостроковий залучений капітал, тис.грн.	0
Необоротні активи, тис.грн.	17735,6
Оборотні активи, тис.грн., в т.ч.	11784,3
Змінна частина оборотних активів	447,8
Постійна частина оборотних активів	11336,5

Підставляючи значення відповідних показників ПрАТ «Годеф», можна зробити висновок, що підприємство при фінансуванні активів у 2019 р. додержувалося агресивного підходу, тобто за рахунок короткострокових зобов'язань покривається повністю зміна частина оборотних активів.

Отже, високий рівень рентабельності власного капіталу показує, що доцільно і далі інвестувати кошти в роботу підприємства, що дозволить посилити поточну ринкову позицію. У разі якщо суб'єкт господарювання не має можливості розширити свою присутність на ринках, доцільно виводити

зароблений прибуток на рахунки власників.

Важливо не тільки реагувати на наявні фінансові проблеми, а й реалізовувати превентивний контроль фінансових ризиків, що дозволить досягти більш стійкого положення. На поточний момент частка власного капіталу є несуттєвою, що знижує довіру з боку постачальників фінансових ресурсів, адже їх інтереси не є захищеними. Тому важливо працювати в напрямку збільшення обсягу власного капіталу.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «ГОДЕФ»

Вдосконалення системи управління капіталом підприємства, зокрема його формування та використання, набувають особливого значення, оскільки створення та розвиток необхідної фінансової ресурсної бази є важливою умовою економічного зростання ПрАТ «Годеф». Для успішного здійснення своєї діяльності ПрАТ «Годеф» має бути достатньо забезпеченим фінансовими ресурсами.

Основні резерви підвищення ефективності формування капіталу ПрАТ «Годеф» у плановому періоді наведено на рис.3.1.

Рис. 3.1. Основні резерви підвищення ефективності формування капіталу ПрАТ «Годеф» у плановому періоді

Основним напрямом прискорення оборотності капіталу для ПрАТ «Годеф», на нашу думку, може бути поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення з метою безперебійного забезпечення виробництва

необхідними матеріальними ресурсами та скорочення часу знаходження капіталу в запасах. Цього можна досягти вдосконаленням системи роботи підприємства з постачальниками. ПрАТ «Годеф» повинно розглядати процес роботи з постачальниками як безперервний. Облік будь-яких змін, володіння найбільш повною та достовірною інформацією, проведення своєчасної оцінки роботи постачальників і контроль дозволить підприємству знизити витрати, пов'язані з простоями виробництва і підвищити ефективність діяльності ПрАТ «Годеф».

Поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення ПрАТ «Годеф» шляхом вдосконалення роботи з постачальниками надасть можливість підприємству здійснювати безперебійне забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами, скоротить час знаходження капіталу в запасах.

Підвищення доходів (виручки) від реалізації продукції та послуг ПрАТ «Годеф», а також і рентабельності діяльності, на нашу думку, можливо шляхом зниження собівартості послуг підприємства використовуючи інноваційні технології з енергозбереження.

Сучасні умови розвитку трансформаційної економіки України створили об'єктивну необхідність вдосконалення інструментарію управління структурою капіталу підприємства з метою її оптимізації. На сьогодні не існує єдиного підходу щодо раціонального співвідношення власного і позикового капіталу. Адже, оптимальна структура капіталу залежить від низки факторів (галузеві особливості операційної діяльності підприємства, стадія життєвого циклу підприємства, кон'юнктура товарного і фінансового ринків, фінансовий менталітет власників, ставлення кредиторів до підприємства), врахування яких є одним із напрямів її оптимізації.

Аналіз економічної літератури свідчить, що більшість авторів виокремлює три методи оптимізації структури капіталу:

- «оптимізація структури капіталу за критерієм фінансової стійкості» [1];
- «оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості» [5];
- «оптимізація структури капіталу за критерієм ефективності його використання» [8].

Пропонується для оптимізації структури капіталу ПрАТ «Тодеф» обрати такий метод оптимізації цільової структури капіталу підприємства як метод поєднаного ефекту (рис.3.2).

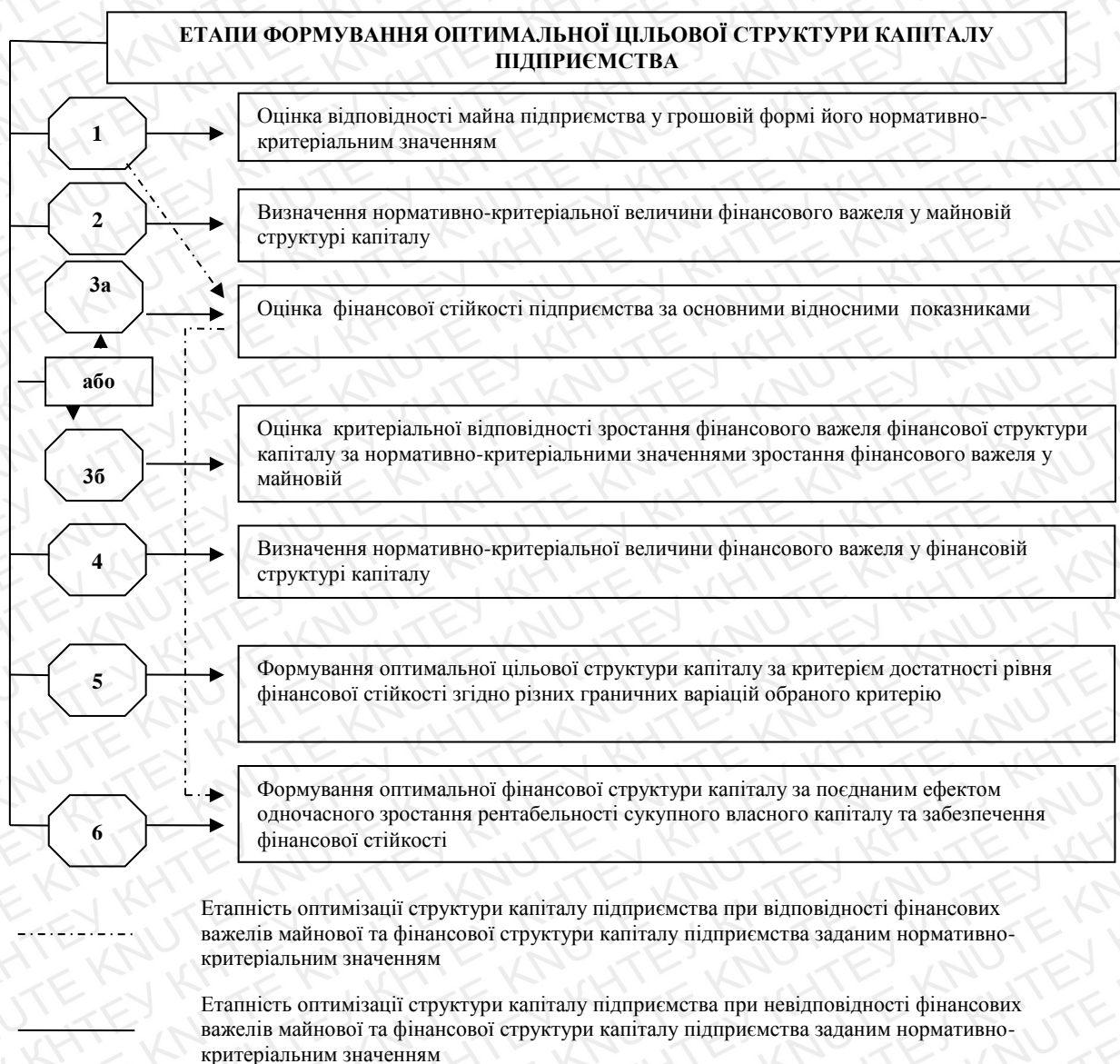

Рис.3.2. Етапи процесу оптимізації структури капіталу ПрАТ «Тодеф» за методом поєднаного ефекту

Перевагами запропонованого методу є можливість оперативного та перспективного управління співвідношенням структури капіталу ПрАТ «Тодэф» з метою регулятивного впливу на рівень фінансової стійкості та рентабельності власного капіталу.

Вибір структури капіталу ПрАТ «Тодэф» за критерієм фінансової стійкості наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вибір структури капіталу ПрАТ «Тодэф» за критерієм фінансової стійкості

Показник	Варіант						
	1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Сума власного капіталу, тис. грн.	19154,4	19154,4	19154,4	19154,4	19154,4	19154,4	19154,4
2.Можлива сума позикового капіталу, тис. грн.	0	8000	9000	10000	11000	12000	13000
3.Загальна сума капіталу, тис. грн.	19154,4	27154,4	28154,4	29154,4	30154,4	31154,4	32154,4
4.Коефіцієнт фінансового левериджу	0	0,25	0,5	1	1,5	2	2,5
5.Коефіцієнт валової рентабельності активів,%	20	20	20	20	20	20	20
6.Ставка відсотка за кредит без ризику, %	18	18	18	18	18	18	18
7.Премія за ризик,%	0	0	0,5	1	1,5	2	2,5
8.Ставка відсотка за кредит з урахуванням ризику,%	0	18	18,5	19	19,5	20	20,5
9.Сума валового прибутку без відсотків за кредит, тис. грн., (гр.3*гр.5/100)	3830,88	5430,88	5630,88	5830,88	6030,88	6230,88	6430,88
10.Сума сплачених відсотків за кредит, тис.грн.,(гр.2*гр.6)/100	0	1440	1620	1800	1980	2160	2340

Продовження табл.3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
11.Сума валового прибутку з урахуванням % за кредит, тис. грн., (гр.9-гр.10)	3830,88	3990,88	4010,88	4030,88	4050,88	4070,88	4090,88
12.Ставка податку на прибуток, %	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
13.Сума податку на прибуток, тис. грн., (гр.11*гр.12)	689,56	718,36	721,96	725,56	729,16	732,76	736,36
14.Сума чистого прибутку, тис. грн., гр.11- гр.13	3141,32	3272,52	3288,92	3305,32	3321,72	3338,12	3354,52
15.Коефіцієнт рентабельності власного капіталу,(гр.14*100)/гр.1	16,40	17,08	17,17	17,26	17,34	17,43	17,51
16. Ефект фінансового левериджу	0,00	0,68	0,58	0,43	0,24	0,00	-0,28

З даних табл.3.1 можна зробити висновок, що ефект фінансового важеля ПрАТ «Тодеф» досяг свого максимального значення при другому варіанті залучення капіталу, а саме 19154,4 тис. грн. власного капіталу та 8000 тис. грн. позикового капіталу або 70% власного капіталу та 30% позикового.

Оптимізацію структури капіталу ПрАТ «Тодеф» за критерієм фінансової стійкості пропонується здійснювати за допомогою підходу, наведеного на рис.3.3.

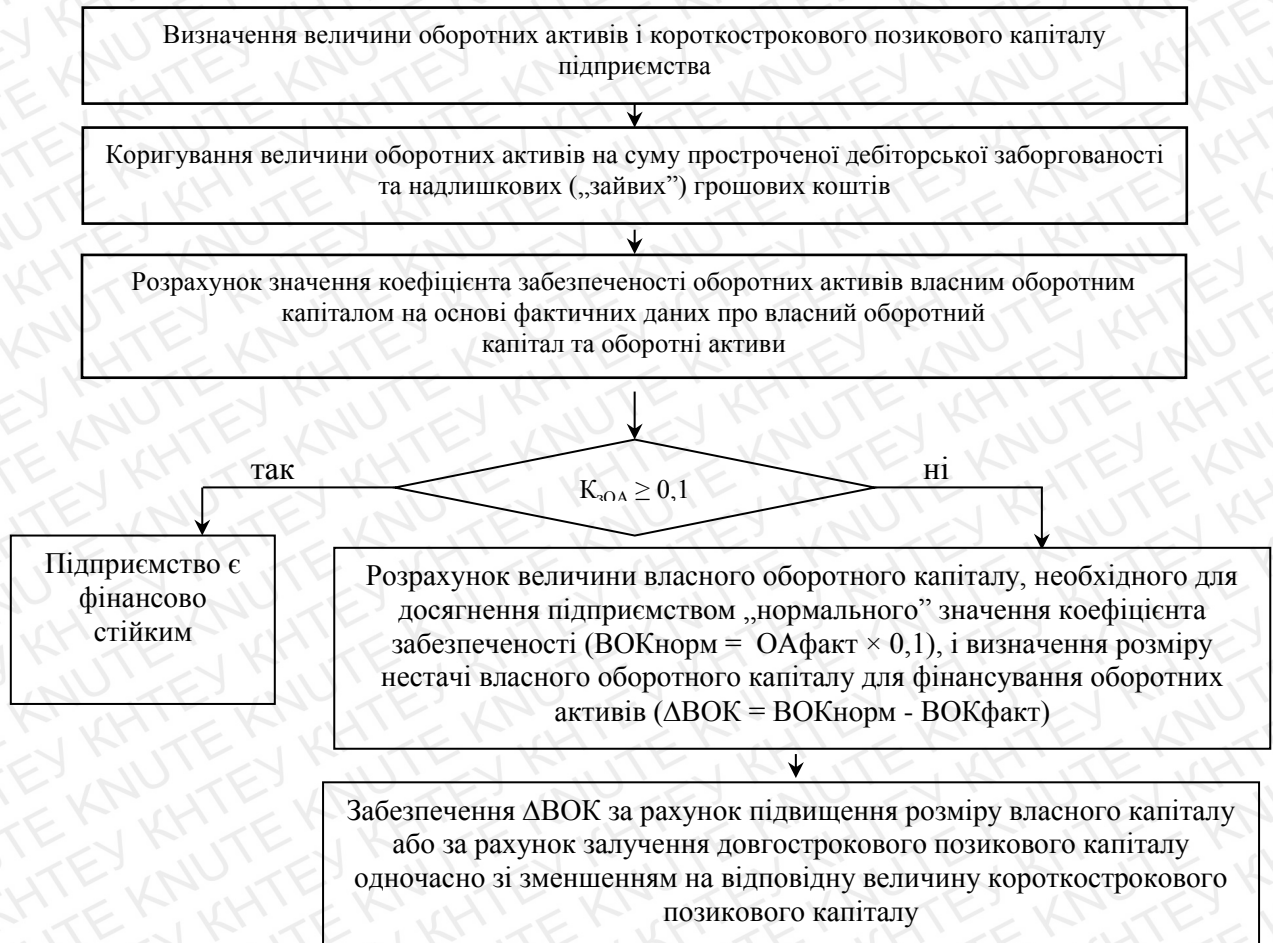

Рис.3.3. Підхід до оптимізації фінансової структури капіталу ПрАТ «Тодэф» за критерієм фінансової стійкості

Проаналізуємо вплив структури капіталу ПрАТ «Тодэф» на зміну середньозваженої вартості капіталу (табл.3.2).

Таким чином, на основі розрахунку середньозваженої вартості капіталу підприємства при різній структурі капіталу можна зробити висновок, що так як головною метою оптимізації структури капіталу за даним критерієм є мінімізація його вартості, то найбільш оптимальним є співвідношення власного та позикового капіталу 70:30.

Таблиця 3.2

Вплив структури капіталу ПрАТ «Годеф» на зміну середньозваженої вартості капіталу

№ п/п	Показник	2019	Модел ь 1	Модел ь 2	Модел ь 3	Модел ь 4	Модел ь 5
1	Сукупний капітал, тис.грн.	29519,9	29 520	29 520	29 520	29 520	29 520
2	Власний капітал, тис.грн.	19154,4	20 664	17 712	14 760	11 808	8 856
3	Позиковий капітал, тис.грн.	10365,5	8 856	11 808	14 760	17 712	20 664
4	Структура капіталу:						
5	Власний капітал	64,9	70	60	50	40	30
6	Позиковий капітал	35,1	30	40	50	60	70
7	Норма дивіденду, %	9	9	9	9	9	9
8	Чистий прибуток, тис.грн.	24111,8	24111,8	24111,8	24111,8	24111,8	24111,8
9	Відсоткова ставка за кредит, %	16,25	16,25	16,25	16,25	16,25	16,25
10	Ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
11	Податковий коректор (1-0,18)	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
12	Ставка проценту за кредит з урахуванням податкового коректора (ряд. 9 * ряд. 11), %	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3
13	Вартість власного капіталу, % ((ряд.5*ряд.7)/100)	5,8	6,3	5,4	4,5	3,6	2,7
14	Вартість позикового капіталу, % (ряд.6*ряд.12)/100	4,7	4,0	5,3	6,7	8,0	9,3
15	Середньозважена вартість капіталу, % ((ряд.13*ряд.5)+(ряд.14*ряд.6))/100	5,4	5,6	5,4	5,6	6,2	7,3

Варто зазначити, що розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності дав змогу отримати схожі результати. Так, за даним критерієм найбільш оптимальною є структура капіталу при співвідношенні 70% власного капіталу та 30% позикового капіталу. Але при цьому необхідно враховувати зростання рівня ризику

підприємства одночасно зі зростанням питомої ваги позикового капіталу в структурі капіталу підприємства. Тому, незважаючи на меншу вартість позикового капіталу, підприємство має балансувати між заданими рівнями рентабельності капіталу та ризикованості діяльності.

Аналіз структури капіталу, а також розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності та критерієм мінімізації вартості капіталу дає нам можливість запропонувати ПрАТ «Тодэф» знижувати використання позикових коштів до цільової структури капіталу з переважанням власних коштів у співвідношенні коштів 70:30. Розрахунки показали, що зниження питомої ваги позикового капіталу до 30% призводять до збільшення ефекту фінансового важелю, а також зростання фінансової рентабельності підприємства. Розрахунок середньозваженої вартості також показав доцільність нарощення позикового капіталу ПрАТ «Тодэф» до співвідношення 70:30.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі здійснено дослідження теоретичних та практичних аспектів управління структурою капіталу підприємства.

Встановлено, що капітал підприємства – це кошти, необхідні йому для здійснення діяльності, метою якої є отримання прибутку. Від того де використовується і в яких сферах розміщений капітал залежить фінансовий стан компанії. Структура капіталу - це співвідношення позикового і власного капіталів, залучених для фінансування довгострокового здійснення діяльності підприємства. Від оптимальності такого співвідношення коштів залежить ефективність реалізації діяльності організації та її фінансове становище.

Визначено, що ПрАТ «Тодеф» є торговельне підприємство, що діє на роздрібному ринку продуктів харчування України з 1994 р.. Основною метою будь-якого комерційного підприємства є досягнення цілей, визначених власниками. Зазвичай вони полягають у генеруванні прибутку. Збільшення власного капіталу на 32,7% в 2017 - 2019 рр. свідчить як про досягнення цієї мети, так і про зміцнення фінансового потенціалу ПрАТ «Тодеф». Обсяг власного капіталу ПрАТ «Тодеф» дорівнює 19 154,4 тис. грн. на кінець 2019 р. проти 14 434,6 тис. грн. в 2017 р. На кінець 2019 р. джерела фінансування ПрАТ «Тодеф» склалися з короткострокових зобов'язань на 35,11%, з довгострокових зобов'язань на 0%, з власного капіталу на 64,89% (рис.2.3). Більшу частину джерел фінансування активів підприємства в 2019 р. складають власні, що знижує залежність від зовнішніх кредиторів. Крім цього, підприємство виглядає більш надійним позичальником, так як інтереси банку або інших партнерів підприємства захищені в разі банкрутства.

Встановлено, що ПрАТ «Тодеф» використовує капітал для покупки матеріалів, сировини, оплати праці співробітників, придбання необхідних основних засобів, тобто обладнання, транспортних засобів, направляє фінансові

ресурси в різні інструменти фондового ринку для отримання пасивного доходу, застосовує доступні фінансові ресурси на інші напрямки для досягнення намічених цілей діяльності. Зростаюча сума активів ПрАТ «Тодеф» становила в 2019 р. 29519,9 тис. грн. проти 20 988,3 тис. грн. в 2017 р. Як оборотні, так і необоротні активи вплинули на таку динаміку (приріст 40,65%). Перші збільшилися на 127,18%, в той час як останні на 12,24% в 2017 - 2019 рр. У підприємства істотна частина фінансових ресурсів (42,48%) загрузла в основних засобах, які дозволяють створювати товари і послуги. Це означає, що в разі зміни ринкової кон'юнктури, зниження попиту на основні товари і послуги, ПрАТ «Тодеф» не зможе швидко перебудувати свої виробничі і збутові процеси для адаптації. З іншого боку, це дещо знижує ризик зупинки діяльності через нездатність оплатити оренду за наступний місяць.

Зроблено висновки, що ПрАТ «Тодеф» працює в напрямку зниження короткострокових ризиків протягом 2017 - 2019 рр., тому управлінці вживають заходів щодо забезпечення збалансованості короткострокових джерел фінансування і оборотних активів. Про це свідчить збільшення індикатора поточної ліквідності з 0,79 гривень до 1,14. Якщо зіставити його з нормативним (≥ 2), то можна зробити висновок, що у підприємства можуть виникнути проблеми з погашенням зобов'язань перед постачальниками матеріальних ресурсів, послуг, фінансових ресурсів і так далі. Високий рівень рентабельності власного капіталу показує, що доцільно і далі інвестувати кошти в роботу підприємства, що дозволить посилити поточну ринкову позицію. На поточний момент частка власного капіталу є несуттєвою, що знижує довіру з боку постачальників фінансових ресурсів, адже їх інтереси не є захищеними. Тому важливо працювати в напрямку збільшення обсягу власного капіталу.

5. Для прискорення оборотності капіталу для ПрАТ «Тодеф», необхідно здійснити поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення з метою безперебійного забезпечення виробництва необхідними матеріальними

ресурсами та скорочення часу знаходження капіталу в запасах. Цього можна досягти вдосконаленням системи роботи підприємства з постачальниками. Поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення ПрАТ «Тодеф» шляхом вдосконалення роботи з постачальниками надасть можливість підприємству здійснювати безперебійне забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами, скоротить час знаходження капіталу в запасах. Для підвищення доходів підприємства, шляхом зниження собівартості послуг пропонується впровадження на ПрАТ «Тодеф» енергозберігаючих технологій.

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності та критерієм мінімізації вартості капіталу дає нам можливість запропонувати ПрАТ «Тодеф» знижувати використання позикових коштів до цільової структури капіталу з переважанням власних коштів у співвідношенні коштів 70:30. Розрахунки показали, що зниження питомої ваги позикового капіталу до 30% призводять до збільшення ефекту фінансового важелю, а також зростання фінансової рентабельності підприємства. Розрахунок середньозваженої вартості також показав доцільність зниження позикового капіталу ПрАТ «Тодеф» до співвідношення 70:30.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. - Київ : Либідь, 2013. – 384 с.
2. Белолепецкий В.Г. Финансы фирмы : курс лекций / под ред. И.П. Мерзлякова. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 298 с.
3. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: Навч. посібник. – Львів: КомпактЛВ, 2005. –312 с.
4. Богацька Н. М. Прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки / Н. М. Богацька // Ефективна економіка. – 2019. – № 9.
5. Борт О. В. Управління власним капіталом підприємства/О.В. Борт/ Класичний приватний університет. – Запоріжжя : КПУ, 2014. – 8 с.
6. Гайдаєнко О.М. Формування оптимальної структури капіталу підприємства / О.М. Гайдаєнко, М.О. Славінська // Міжнародний збірник наукових праць Облік. Економіка. Менеджмент : наукові нотатки. – 2016.– № 1(9). – Ч. 1. – С. 100–107.
7. Глушко А. Д. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства / А. Д. Глушко, А. О. Грачова // Ефективна економіка. – 2019. – № 6. – С.112-118.
8. Грешко Р. І. Формування системи моніторингу фінансової неспроможності підприємств / Р. І. Грешко, В. М. Харабара // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 9. – С. 29-33.
9. Джеджула В.В. Енергозбереження промислових підприємств: методологія формування, механізм управління : монографія / В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 347 с.
10. Джеджула В.В. Перспективи використання сучасних форм

фінансового забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств / Джеджула В. В. Єпіфанова І. Ю. // Управління інноваційною, інвестиційною та економічною діяльністю інтегрованих об'єднань та підприємств : монографія/ за заг. ред. Л.М. Савчук. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 520 с.

11. Денисенко М. П. Механізм забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання / М. П. Денисенко, Є. В. Третяк // Економіка та держава. – 2018. – № 12. – С.21-27.

12. Єпіфанова І. Ю. Сучасні підходи до аналізу ефективності управління власним капіталом підприємства / І. Ю. Єпіфанова, І. В. Дрозд // Економічний аналіз: зб. наук. праць/ Тернопільський національний економічний університет. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 19. – № 2. – С. 71-76.

13. Замула І. В. Міжнародний досвід оцінки фінансової безпеки підприємств / І. В. Замула, М. В. Патарідзе-Вишинська // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.72-76.

14. Івченко Л.В. Власний капітал: джерела формування та функції/ Л.В. Івченко, Н.Л. Удовик / Молодий вчений. – 2016. – №1 (28) – С. 55-59.

15. Ковальчук Н.О. Концептуальні засади оптимізації структури капіталу вітчизняних підприємств / Н. О. Ковальчук, Ю. С. Райлян // Економічний простір. – 2017. - № 117. – С. 161-171.

16. Колосінська М. І. Методичний підхід до побудови фінансової стратегії підприємства / М. І. Колосінська, О. О. Семенко // Ефективна економіка. – 2019. – № 9. – С.112-118.

17. Колеснік Я. В. Шляхи вдосконалення фінансового стану сільськогосподарського підприємства / Я. В. Колеснік, А. В. Харіна // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.74-79.

18. Кравченко О. О. Управління фінансовими ресурсами підприємства в

умовах зростання невизначеності / О. О. Кравченко, М. Ю. Сипко // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.102-108.

19. Кривов'язюк І.В. Капіталізації як основа динамічного розвитку підприємств / І.В. Кривов'язюк, І.М. Пушкарчук, Ю.В.Волинчук // Економічний форум. – 2017. – № 1. – С. 135-143.

20. Кузьменко А. Ю. Джерела фінансового забезпечення інвестиційного розвитку малих підприємств в Україні / А. Ю. Кузьменко, Л. А. Свистун // Ефективна економіка. – 2018. – № 12 . – С.124-129.

21. Куцик П. О. Оцінка показників рентабельності та ділової активності торговельних підприємств України за 2008-2016 роки / П. О. Куцик, М. Я. Вірт, О. В. Герєга // Ефективна економіка. – 2018. – № 12 . – С.32-39.

22. Литвиненко А.О. Аналіз структури капіталу промислової діяльності підприємств в Україні / А. О. Литвиненко, О. В. Бадяєв, К. В. Косенко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. – 2017. - № 2. – С. 171-174.

23. Майборода О. В. Оптимізація структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал підприємства / О. В. Майборода, С. Ю. Хлопкова // Ефективна економіка. – 2018. – № 12 . – С.41-48.

24. Майборода О. Є. Формування механізму управління грошовими потоками підприємства / О. Є. Майборода, Т. Т. Сороківська // Ефективна економіка. – 2018. – № 12 . – С.52-59.

25. Мамонтова Н.А. Джерела самофінансування підприємств: їх склад та структура за кризових умов / Н.А. Мамонтова, О.В. Менделюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка». – 2017. – Випуск 4 (32). – С. 59-62.

26. Максимова М. В. Система фінансового менеджменту в умовах розвитку цифрової економіки / М. В. Максимова // Ефективна економіка. – 2019. – № 5.

27. Максимова М. В. Концептуальні положення фінансового планування на підприємстві / М. В. Максимова, А. І. Щербина // Ефективна економіка. – 2019. – № 7.
28. Матківська Т. Я. Тлумачення поняття "грошові потоки" та їх класифікація / Т. Я. Матківська, О. В. Попович // Економіка. Фінанси. Право. – 2019. – № 5. – С. 23-27.
29. Михайленко О.В. Управління структурою капіталу підприємства за критерієм мінімізації його вартості / О. В. Михайленко, С. Ю. Скоморохова, А. О. Чернова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2018. – Вип. 30(2). – С. 147-151.
30. Мельнік М.А. Економічні методи управління капіталом підприємства/ М.А. Мельнік / Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира. – 2014. – №1(208). – С. 94-97.
31. Мних Є.В. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
32. Оксенюк К.І. Фінансове забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні / К.І. Оксенюк // Молодий вчений. – 2017. – № 7 (47). – С. 440-443. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/7/98.pdf>
33. Олександренко І. В. Оптимізація структури капіталу підприємства / І. В. Олександренко, М. В. Харитиніч // Економічний форум. – 2017. - № 4. – С. 141-148.
34. Петленко Ю.В. Удосконалення структури капіталу компанії як умова підвищення її капіталізації / Ю.В. Петленко, Г.В. Решетова // Фінанси України. – 2016. – № 3. – С. 102- 109.
35. Поддєрьогін А.М.Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер.кол.авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - К.: КНЕУ, 2008. -536 с.
36. Пустовгар С.А. Сценарний підхід до оцінювання ризику

неплатоспроможності підприємств / С. А. Пустовгар // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 6. – С. 22-27.

37. Романишин В.О. Ринок боргових зобов'язань як альтернативне джерело фінансування підприємств в Україні / В.О. Романишин, О.В. Булавинець // Фінанси України. – 2014. – № 11 (228). – С. 116-124.

38. Савіцький А.В. Сучасні аспекти підвищення прибутку підприємства за умов розвитку ринкової економіки / А.В. Савіцький // Економіка і суспільство. – 2017. – Випуск № 8. – С. 349-353.

39. Салямон-Міхеева К. Д. Проблеми та напрями вдосконалення обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства / К. Д. Салямон-Міхеева // Економіка. Фінанси. Право. – 2019. – № 4. – С. 22-25.

40. Свистун Л. А. Підходи до фінансового забезпечення діяльності малих підприємств / Л. А. Свистун // Ефективна економіка. – 2019. – № 6. – С.52-57.

41. Селіванов В. Л. Особливості середовища розвитку підприємництва в Україні / В. Л. Селіванов, В. В. Опалько // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.11-20.

42. Скриль В. В. Планування грошових потоків підприємства / В. В. Скриль, К. Ю. Ступенко // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.187-193.

43. Слободян Н.Г. Аналіз та оптимізація структури капіталу в стратегії підприємства / Н. Г. Слободян, Т. В. Яценко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2016. - Вип. 17(4). – С. 137-140.

44. Стефанишин О.Б. Дослідження особливостей складу та структури капіталу торговельної сфери / О.Б. Стефанишин // Економіка. Управління. Інновації. – 2016. – Випуск № 2 (17) . – С.102-108.

45. Суярова О. О. Узагальнення існуючого досвіду класифікації капіталу // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2017.

- № 2. – С. 211-219.

46. Талавіра Є. В. Розробка стратегії управління прибутком торговельних підприємств / Є. В. Талавіра, А. В. Золотарьова // Ефективна економіка. – 2019. – № 7.

47. Тростянська К. М. Методичні аспекти аудиту фінансових результатів птахівничого підприємства / К. М. Тростянська, Т. В. Попова // Ефективна економіка. – 2018. – № 12. – С.51-57.

48. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник / Г.І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 320 с.

49. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [О.О. Терещенко, Я.І. Невмержицький, А.П. Куліш та ін.]; за заг. ред. О.О. Терещенка. – К.: КНЕУ, 2016. – 312 с.

50. Фоцан В. В. Процесний підхід до управління структурою капіталу конкурентоспроможного підприємства торгівлі / В. В. Фоцан, О. В. Михайлова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2016. - Вип. 1. – С. 36-47

51. Цалко Т.Р. Особливості формування конкурентних переваг на підприємстві / Т.Р. Цалко, Т. О. Харченко, А. М. Хондока // Ефективна економіка. – 2019. – № 9.

ДОДАТКИ

Додаток А

Визначення поняття «капітал підприємства» різними авторами

Автор	Визначення поняття «капітал підприємства»
Поддєрьогін А.М.	«... це кошти, якими володіє підприємство для здійснення своєї діяльності з метою отримання прибутку»
Подольська В.О.	«... це вартість, яка в процесі виробництва дає нову додану вартість, тобто само зростає»
Івченко Л.В.	«... це вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, які інвестуються у формування його активів»
Гайдасенко О.М.	«...це частина фінансових ресурсів. Капітал – це гроші, випущені в обіг, і доходи, що вони приносять від цього обігу»
Литвиненко А.О.	«...це власність, що належить фізичним або юридичним особам у даний момент і чітко відокремлена від доходу, отриманого від цієї власності протягом певного періоду»
Спіфанова І.Ю.	«...це фінансові кошти підприємства, відображені в пасиві його бухгалтерського обліку. При цьому фінансовий капітал поділяється на власний, тобто сформований за рахунок власних джерел фінансових ресурсів, і позичковий, формування якого здійснюється за рахунок позичкових фінансових джерел»
Катан Л.І.	«... це накопичений шляхом збереження запас економічних благ у формі, грошових коштів та реальних капітальних товарів, що залучаються його власникам в економічний процес як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання доходу, функціонування яких в економічній системі базується на ринкових принципах і пов'язане з фактором часу, ризику і ліквідності»
Бланк І.А.	«... це матеріальні, грошові і фінансові вкладення, які достатні для виконання господарсько- фінансової діяльності і творення додаткової вартості»
Макаровська Т.П.	«... це кальні вкладення майбутніх і грошових коштів в економіку, у виробництво, іменують також капіталовкладеннями»
Клименко С.М.	«... це сукупність матеріальних цінностей і коштів, фінансових вкладень і витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для здійснення його господарської діяльності»
Кривов'язюк І.В.	«... це грошові доходи і надходження, які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення затрат із розширеного відтворення економічного стимулювання працівників»
Біла О.Г.	«...це сукупні грошові ресурси, що використовуються на підприємстві. Або це авансований у господарську діяльність капітал власний, позичений і залучений у сукупності»
Стефанишин О.Б.	«...є взаємозростаючою вартістю, яка виступає у вигляді певної суми грошей, що витрачаються на засоби виробництва, і на заробітну плату робітникам, а потім при продажі виготовленого товару знову перетворюються на гроші, але вже в більшій кількості»

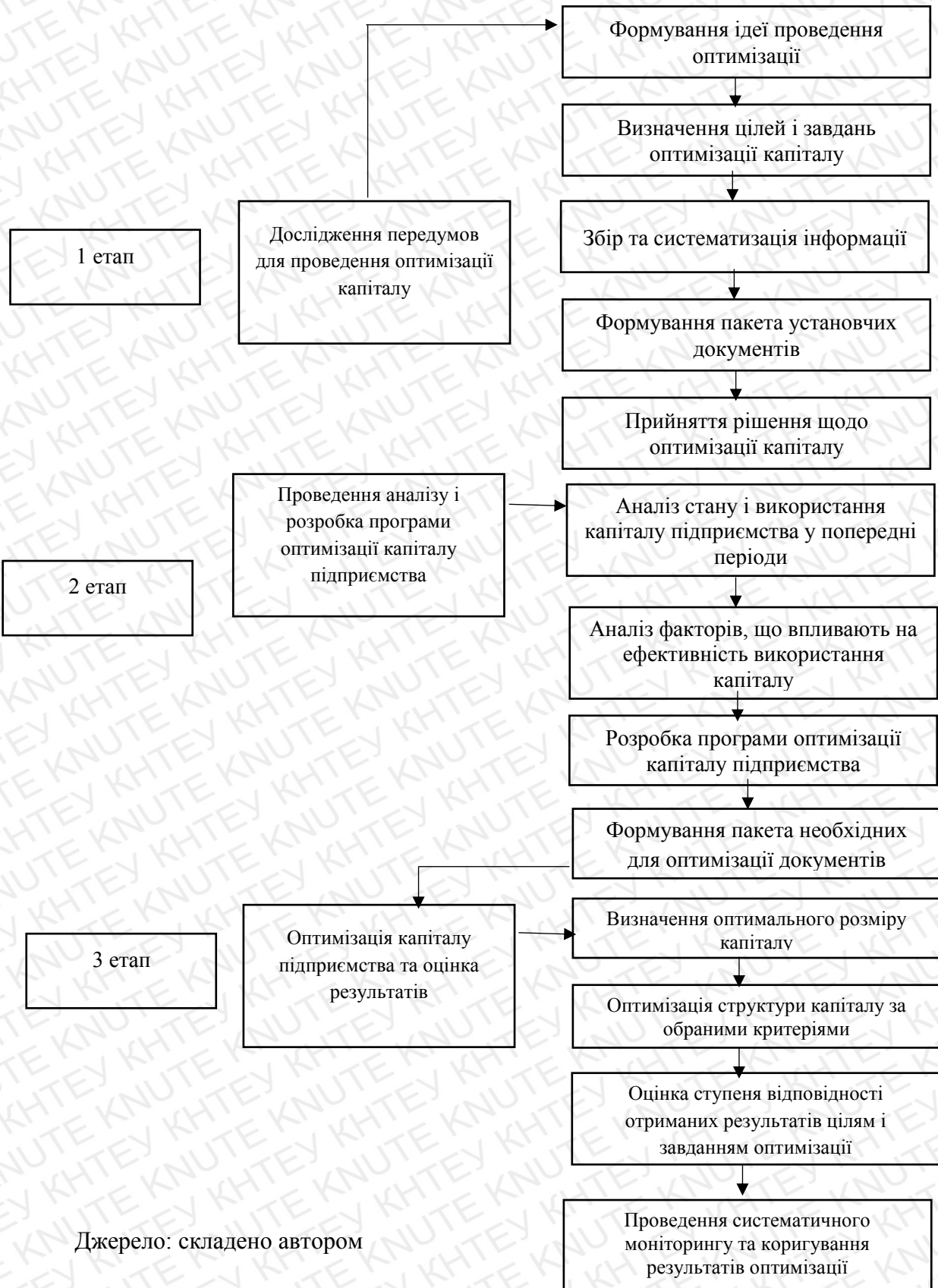
Джерело: систематизовано автором на основі [3, 6, 10, 14, 19, 22, 35, 44]

Класифікація капіталу підприємства

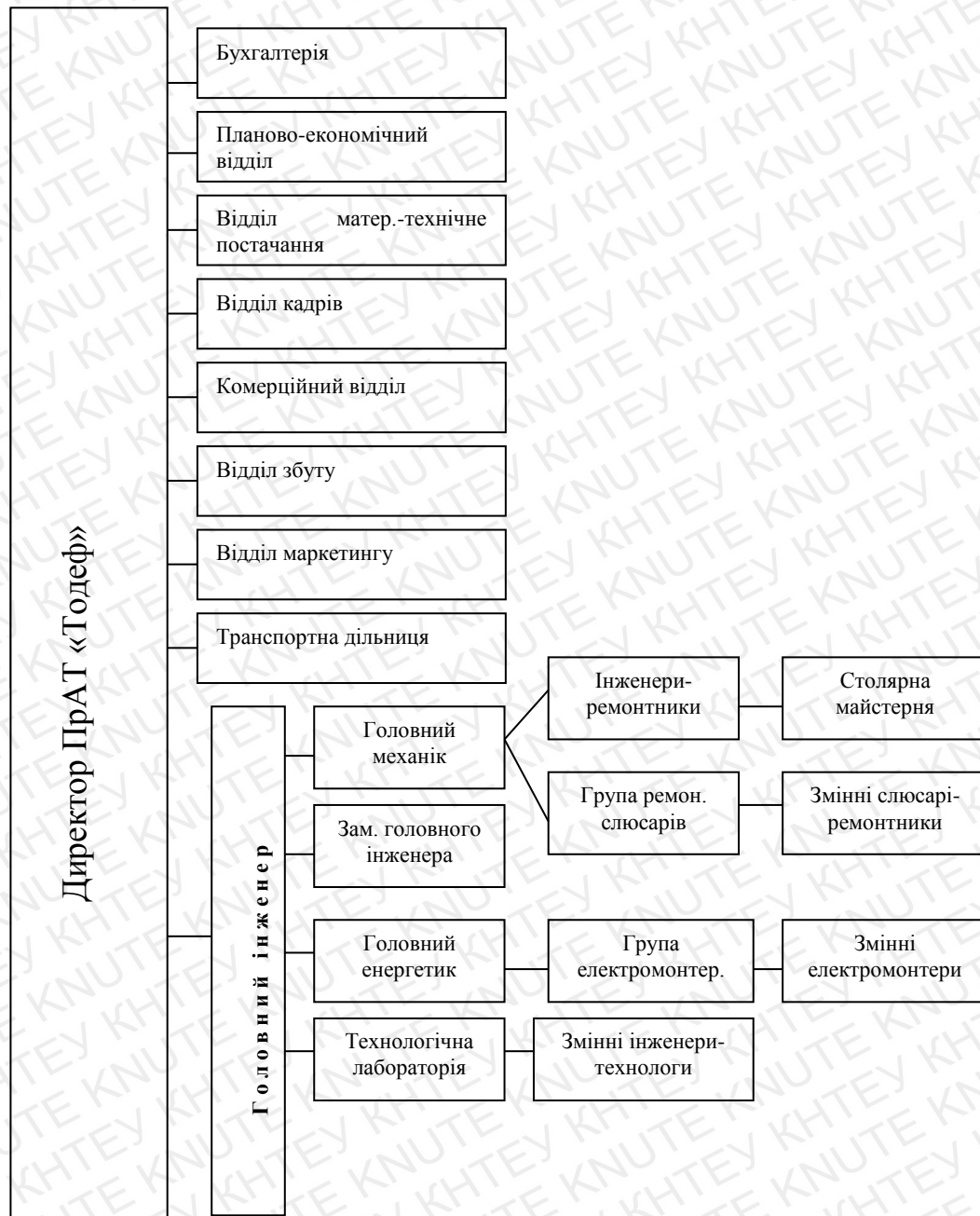
За джерелами формування	•Власний капітал; залучений капітал; позиковий капітал
За формою надходження у процесі кругообігу	•Грошовий капітал (у грошовій формі); виробничий капітал (інвестований у виробничі активи); товарний капітал (у товарній формі)
За характером використання у господарському процесі	•Працюючий капітал (бере участь у формуванні доходів); непрацюючий капітал (не бере участі у формуванні доходів)
Залежно від джерел походження коштів	•Національний (вітчизняний) капітал; іноземний капітал
За метою використання	•Інвестиційний капітал; інноваційний капітал
За формами інвестування	•У фінансовій формі (у грошовій формі); у матеріальній формі (інвестований у матеріальні активи); у нематеріальній формі (інвестований у нематеріальні активи)
За характером використання власниками	•Спожитий капітал (з часом втрачає функції капіталу); накопичений (реінвестований) капітал (з часом забезпечує приріст)
За випуском та сплатою	•Оголошений капітал; акціонерний капітал за номінальною (балансовою) вартістю,
За формою власності	•Приватний капітал; державний капітал; корпоративний (акціонерний) капітал; спільний капітал; пайовий капітал
За відповідністю правовим нормам функціонування	•Легальний капітал; нелегальний («тіньовий») капітал
За способом перенесення вартості	•Основний капітал; оборотний капітал
За терміном використання	•Довгостроковий; короткостроковий
За етапами виникнення	•Первинний; вторинний
За необхідністю нормування	•Нормований; ненормований
За продуктивніствикористання	•Продуктивний; непродуктивний
Залежно від виду діяльності, яка здійснюється підприємством	•Операційний; інвестиційний; фінансовий

Джерело: складено автором на основі [5, 9, 10, 11, 15, 59, 70, 77, 84, 93]

Модель оптимізації капіталу підприємства

Організаційна структура управління ПрАТ «Годеф»

Додаток Д

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство Територія Організаційно- правова форма господарювання Вид економічної діяльності Середня кількість працівників, осіб: 26 Одиниця виміру: тис.грн. з одним десятковим знаком	Приватне акціонерне товариство "ТОДЕФ" м.Київ, Деснянський р-н Акціонерне товариство Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		за ЄДРПОУ	2020.01.01
		за КОАТУУ	14328187
		за КОПФГ	8036400000
		за КВЕД	230
			68.20

Адреса, телефон: 02222, Київська обл., Деснянський р-н, м. Київ, пр-т Маяковського, 43/2, 044-546-04-06

І. Баланс
на 31.12.2019 р.
Форма №1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3077,1	5194,6
Основні засоби	1010	12545,8	12541
первісна вартість	1011	19230,7	20357,7
знос	1012	(6984,9)	(7816,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	15322,9	17735,6
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	1,6	2,1
у тому числі готова продукція	1103	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	5468,4	6932,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	110,8	6
у тому числі з податку на прибуток	1136	97,9	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	44302,6	4395,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4260,1	447,8
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	110143,5	11784,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	25466,4	29519,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	546,2	546,2
Додатковий капітал	1410	5757,2	5757,2
Резервний капітал	1415	138,4	138,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10252	12712,6
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	16693,8	19154,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0

Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	8039,6	8910,8
розрахунками з бюджетом	1620	403,3	885,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	216,5
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	10	3,9
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	319,7	565,4
Усього за розділом III	1695	8772,6	10365,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	25466,4	29519,9

2. Звіт про фінансові результати
за 2019 р.
Форма №2-м

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	24111,8	22542,1
Інші операційні доходи	2120	0	7,4
Інші доходи	2240	25	22,9
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	24136,8	22572,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(21085,9)	(19817,3)
Інші витрати	2270	(55,6)	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(21141,5)	(19817,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2995,3	2755,1
Податок на прибуток	2300	(534,7)	(495,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2460,6	22592

Керівник

Пашенко В. Т.

Головний бухгалтер

Немченко Т. М.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "ТОДЕФ"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		за ЄДРПОУ	2019.01.01
Територія	м.Київ, Деснянський р-н	за КОАТУУ	14328187
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	8036400000
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КВЕД	230
			47.11

Середня кількість працівників, осіб: 24

Одиниця виміру: тис.грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон: 02222, Київська обл., Деснянський р-н, м. Київ, пр-т Мажковського, 43/2, 044-546-04-06

І. Баланс
на 31.12.2018 р.
Форма №1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	3077,1
Основні засоби	1010	12723,9	12245,8
первісна вартість	1011	18953,4	19230,7
знос	1012	(6229,5)	(6984,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	3077,1	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	15801	15322,9
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	2,5	1,6
у тому числі готова продукція	1103	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	4309,8	5468,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	347,9	110,8
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	97,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4,1	4302,6
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	523	260,1
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	5187,3	10143,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	20988,3	25466,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	546,2	546,2
Додатковий капітал	1410	5757,2	5757,2
Резервний капітал	1415	138,4	138,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7992,8	10252
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	14434,6	16693,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	5713	8039,6
розрахунками з бюджетом	1620	687,4	403,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	254,1	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	9,3	10
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	144	319,7
Усього за розділом III	1695	6553,7	8772,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	20988,3	25466,4

2. Звіт про фінансові результати
за 2018 р.
Форма №2-м

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	22542,1	20339,9
Інші операційні доходи	2120	7,4	0
Інші доходи	2240	22,9	22,1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	22572,4	20362
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(15407,3)
Інші операційні витрати	2180	(19817,3)	(1300,5)
Інші витрати	2270	(0)	(2242,6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(19817,3)	(18950,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2755,1	1411,6
Податок на прибуток	2300	(495,9)	(254,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2259,2	1157,5

Керівник

Пашенко В. Т.

Головний бухгалтер

Немченко Т. М.